

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym ett av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

fullständigt innehåll

::

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

volym ett

::

till punktskriftsläsaren i

välkommen till läsresan! (#5).....#1

läsförståelsestrategier (#6).....#3

kapitel #1 (#14).....#13

ord att förstå (#14).....#13

en prick -- berättande text

(#15).....#15

kapitel #2 (#28).....#25

ord att förstå (#28).....#25

en tjänst och en gentjänst --	
berättande text -- fabel (#29).	#27
volym två	
::	
till punktskriftsläsaren	i
kapitel #3 (#42)	#39
ord att förstå (#42)	#39
fasliga fakta om rysliga	
varelser -- beskrivande text	
(#43)	#41
kapitel #4 (#56)	#53
ord att förstå (#56)	#53
kungens nya kläder --	
berättande text -- saga (#57) ..	#55

fakta om h. c. andersen --	
beskrivande text (#68)	#68
kapitel #5 (#70)	#73
ord att förstå (#70)	#73
det ringer! telefonens historia	
-- beskrivande text (#71)	#75
volym tre	
::::::::::::::::::::::::::::	
till punktskriftsläsaren	i
kapitel #6 (#80)	#89
ord att förstå (#80)	#89
jag vill ha en leguan! --	
argumenterande text (#81)	#91
kapitel #7 (#94)	#105
ord att förstå (#94)	#105

serier -- berättande text --
serie (#95) .....#107
vad är en serie? --
förklarande text (#102) .....#128
volym fyra
:::::::::::::::::::::::::::::
till punktskriftsläsaren i
kapitel #8 (#104) .....#132
ord att förstå (#104) .....#132
små kryp som gör stor nytta
-- förklarande text --
beskrivande text (#105) .....#134
kapitel #9 (#114) .....#151
ord att förstå (#114) .....#151
dikter -- poetisk text (#115).#153
vi

kapitel #10 (#124)	#164
ord att förstå (#124)	#164
pollys problem och hur hon löste det -- berättande text (#125)	#166
volym fem ::	
till punktskriftsläsaren	i
kapitel #11 (#136)	#179
ord att förstå (#136)	#179
månen -- beskrivande text -- förklarande text (#137)	#181
kapitel #12 (#150)	#201
ord att förstå (#150)	#201

dex -- en superhjärte med

hjärta -- berättande text

(#151) .....#203

volym sex

.....

till punktskriftsläsaren i

kapitel #13 (#168) .....#220

ord att förstå (#168) .....#220

fixa steg för steg --

instruerande text (#169) .....#222

kapitel #14 (#178) .....#233

ord att förstå (#178) .....#233

alla mina sinnen --

beskrivande text (#179) .....#235

volym sju

::

till punktskriftsläsaren i

kapitel #15 (#188).....#250

ord att förstå (#188).....#250

spökipiraten -- berättande

text (#189).....#252

återberätta -- kungens nya

kläder (#202).....#271

återberätta -- spökipiraten

(#203).....#272

ord att förstå -- ordlista

(#204).....#273

::: #5 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

välkommen till läsresan!

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

det finns många sätt att resa på --
att läsa är ett!

i den här boken reser du ut i
rymden, ända till månen. du åker
till en het öken i mexico och du
besöker den danska sagoförfattaren
h. c. andersen.

du får också resa i tiden, möta
smarta uppfinnare, en superhjälte,
spöken och monster. dessutom får du
läsa tecknade serier och lära dig

massor om små kryp som gör stor
nytta.

på läsresan webb kan du läsa och
lyssna på alla texter.

är du redo att börja din läsresa?

då åker vi!

::: #6 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

läsförståelsestrategier

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

så här gör jag för att förstå det

jag läser!

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é jag ser bilder i mitt huvud ...

é jag ställer frågor och är nyfiken

...

é jag förutser vad som kan hända ...

::: #7 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é jag reder ut när jag inte förstår

...

é jag drar slutsatser utifrån
erfarenheter och ledtrådar i
texten ...

é jag sammanfattar och berättar med
egna ord ...

::: #8 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

jag förutser

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- en klantig robot

text ur boken -- roboten kastar

snabbt upp pannkakan i luften.

tankar -- jag tror att den klantiga

roboten kommer att få pannkakan i

huvudet.

é jag tror att boken kommer att

handla om ...

é eftersom det här har hänt så tror

jag att nu ...

é kanske kommer huvudpersonen att

...

#8

#5

::: #9 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

jag ser bilder i mitt huvud

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- spökhuset

text ur boken -- spöket kom ljudlöst

närmare och närmare.

tankar -- jag tänker mig att spöket

är vitt med stora svarta ögon. det

liksom svävar fram över golvet.

é jag tänker mig att ...

é i min fantasi ser jag ...

é jag ser som i en film ...

é jag ser en bild ...

::: #10 ::::::::::::::::::::::::::::::

jag ställer frågor

::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- cykeln som försvann

text ur boken -- cykeln var borta.

kvar på marken låg ett trasigt lås

och en handske.

tankar -- jag undrar vem som tog

cykeln och varför. hur gick det

till? var är cykeln nu?

é jag undrar vem? varför? var? vad?

när? hur?

::: #11 ::::::::::::::::::::::::::::::

jag reder ut

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- smarriga tårtor

text ur boken -- vispa ägg och

socker poröst. vänd försiktigt ner
mjölet.

tankar -- jag förstår inte ...

bäst att läsa en gång till. eller
fråga någon. eller ta reda på vad
poröst betyder.

é jag förstår inte vad man ska göra

...

é jag förstår inte vad det här ordet

betyder ...

#11

#8

é jag förstår inte vad som hände och
varför ...

#11

#9

::: #12 ::::::::::::::::::::::::::::::

jag drar slutsatser

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- fakta om vatten

text ur boken -- när vattnet fryser

till is utvidgas det och tar mer
plats.

tankar -- just det!

när jag la en flaska med vatten i
frysen, så sprack den. det hände
för att isen behövde mer plats.

é det här påminner mig om ... för
att ...

é nu förstår jag!

é det måste betyda att ...

#12

#10

::: #13 ::::::::::::::::::::::::::::::

jag sammanfattar

::::::::::::::::::::::::::::::

bokens titel -- jättens hjärta

text ur boken -- kapitel #5

nästa morgon gick jätten ut i
skogen. prinsen och prinsessan
började genast att leta efter
jättens hjärta.

tankar -- hmm ... vad var det nu som

hände i förra kapitlet?

é sex prinsar

é förvandlade till stenar

é jätten gömt sitt hjärta

#13

#11

just det! om jättens hjärta

krossas så bryts förtrollningen.

é det som hänt hittills är ...

é texten handlar om ...

é först, sen, till sist ...

é jag har lärt mig att ...

::: #14 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #1

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. envist -- hunden ligger envist

kvar.

#2. snöstorm -- det är snöstorm

idag.

#3. noga -- vide skär försiktigt

och noga.

#14

#13

#4. smetade -- pappa smetade ut
solkräm på toras rygg.

#5. utställning -- bea är på en
spännande utställning.

#6. succé -- publiken applåderade,
showen var en succé.

#7. log -- mårten log mot solen.

::: #15 ::::::::::::::::::::::::::::::

en prick

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av vashti som håller

i en pensel med förlängt skaft.

vashti målar en stor röd prick.

=====

fundera på

hur kan vi uppmuntra varandra?

draken säger -- nu ska du få läsa en

berättelse om vashti som ritade en

prick. berättelsen skulle kunna

hända i verkligheten.

#15

#15

berättelse

é inledning

é handling

é avslutning

::: #16 ::::::::::::::::::::::::::::::

bildlektionen var slut, men vashti
satt (envist) kvar på sin stol.

hennes papper var tomt. vashtis
lärare tittade på det tomma pappret.

-- aha! en isbjörn i en
(snöstorm), sa hon.

-- väldigt roligt, sa vashti.

jag kan inte rita!

så är det bara!

::: #17 ::::::::::::::::::::::::::::::

vashtis lärare log.

-- börja med att göra en prick och
se vad som händer.

#17

#17

vashti tog en penna och tryckte
den hårt på pappret.

-- sådär! sa hon.

::: #18 ::::::::::::::::::::::::::::::

hennes lärare tog upp pappret och
såg (noga) på det.

-- hmmm.

hon gav tillbaka pappret till
vashti och sa lugnt

-- skriv ditt namn också.

vashti tänkte en stund.

jag kanske inte kan rita, men jag
kan skriva mitt namn.

:::: #19 ::::::::::::::::::::::::::::::

nästa vecka var det dags för bildlektion igen. vashti blev förvånad när hon såg vad som hängde över lärarens bord. det var den lilla prickken hon hade ritat -- hennes prick! med en fin guldrum runt.

-- hmmpf! jag kan göra en bättre prick än den där!

:::: #20 ::::::::::::::::::::::::::::::

vashti tog fram sin låda med vattenfärger. hon hade aldrig använt den förut. så började hon måla.

#20

#19

vashti målade och målade.

en röd prick.

en lila prick.

en gul prick.

en blå prick.

::: #21 ::::::::::::::::::::::::::::::

det blå blandades med det gula.

hon upptäckte att hon kunde göra en
grön prick.

vashti fortsatte att prova sig
fram. hon målade många små prickar i
många färger.

:::: #22 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- om jag kan göra små prickar, så kan jag göra stora prickar också.

vashti (smetade) ut sina färger med en större pensel på ett större papper för att göra större prickar.

:::: #23 ::::::::::::::::::::::::::::::

vashti gjorde till och med en prick genom att inte måla en prick.

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild. vashti målar en stor, vit prick genom att måla med färger runt omkring, utanför den vita pricken.

=====

::: #24 ::::::::::::::::::::::::::::::

några veckor senare hade skolan (utställning). vashtis alla prickar gjorde stor (succé)!

vashti la märke till en liten pojke som såg på henne med stora ögon.

::: #25 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- du är verkligen en jätteduktig konstnär. jag önskar jag kunde rita, sa han.

-- det slår jag vad om att du kan, svarade vashti.

-- jag? nej, inte jag! jag kan inte ens rita ett rakt streck med en linjal.

::: #26 ::::::::::::::::::::::::::::::

vashti (log). hon gav pojken ett tomt papper.

-- visa mig!

pojken's hand skakade när han
ritade ett streck.

::: #27 ::::::::::::::::::::::::::::::

vashti tittade länge på pojken's
krumelur. och sen sa hon ...

-- skriv ditt namn också!

::: #28 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #2

::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. slingrat -- växten har slingrat

sig runt fönstret.

#2. fastklämd -- mobilen är

fastklämd mellan axel och öra.

#3. orättvist -- domaren dömer

orättvist.

#28

#25

#4. tacksam -- mormor blev tacksam
över sin present.

#5. skörd -- det blev en stor skörd
med tomater.

#6. lunkande -- elefanten kom
lunkande över savannen.

#7. stönade -- aj! min rygg,
stönade ebbe.

::: #29 ::::::::::::::::::::::::::::::

en tjänst och en gentjänst

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av en orm som har

slingrat sig runt en mus. endast

musens huvud syns. musen tittar på

ormen.

=====

fundera på

vad kan fabeln lära oss?

draken säger -- nu ska du få läsa en

fabel om ormen och musen. i en

fabel är karaktärerna ofta djur.

#29

#27

miljö

é ser ut ... ---

é känns ... ---

::: #30 ::::::::::::::::::::::::::::::

en liten mus var ute och gick i
öknen. plötsligt hörde hon en
väsande röst.

-- hjälp! hjälp mig!

det lät som om rösten kom från ett
stenröse.

-- sssnälla! hjälp mig ut, sa
rösten.

musen ställde sig med tassarna mot
en sten. hon tog i allt vad hon
kunde. stenen rullade åt sidan.

:::: #31 ::::::::::::::::::::::::::::::

innan musen hann tänka, hade en
orm (slingrat) sig runt henne.

-- tack ssså mycket för hjälpen!
väste ormen. jag har legat
(fastklämd) ssså länge. nu är jag
ssså hungrig!

:::: #32 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- du tänker väl inte äta upp mig?
pep musen.

-- varför inte? väste ormen.

-- därför att jag flyttade stenen,
sa musen. jag räddade ditt liv!

-- och? sa ormen och såg frågande ut.

-- därför att en tjänst förtjänar en gentjänst, sa musen. det betyder att eftersom jag var snäll mot dig, ska du vara snäll tillbaka.

::: #33 ::::::::::::::::::::::::::::::

ormen log elakt.

-- du är ssså ung, sa han till musen. du vet inte mycket om världen. godhet belönas ofta med ondska.

-- det är (orättvist)! skrek musen.

#33

#31

-- det kan du tycka, sa ormen. men
alla vet att jag har rätt. jag lovar
att släppa dig fri, om du hittar
någon som inte håller med mig.

::: #34 ::::::::::::::::::::::::::::::

då kom en kråka flygande.

-- hallå där! ropade ormen. kan du
hjälpa oss att lösa ett problem?

-- låt höra! kraxade kråkan.

-- jag satt fast under ett
ssstenröse, väste ormen. musen
hjälpte mig loss. nu tycker hon att
jag ska släppa henne fri.

-- ormen borde vara (tacksam),
snyftade musen. han borde släppa
mig!

::: #35 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- lyssna på mig, sa kråkan. i
morse åt jag upp några gräshoppor.
de höll på att förstöra en bondes
(skörd). tror ni att bonden tackade
mig?

varken ormen eller musen hann
svara, innan kråkan fortsatte.

-- nej minsann, jag fick inget
tack. istället försökte bonden att
skjuta mig. godhet belönas ofta med

#35

#33

ondska.

så flög kråkan iväg.

::: #36 ::::::::::::::::::::::::::::::

då kom ett litet bältdjur

(lunkande). hon undrade vad som hade hänt. ormen slickade sig om munnen.

-- vi bara pratar lite innan middagen, väste han. jag satt fast under ett stenröse. musen hjälpte mig loss. nu tycker hon att jag ska låta bli att äta upp henne.

-- en tjänst förtjänar en gentjänst, sa musen. det betyder att eftersom jag var snäll mot ormen,

#36

#34

ska ormen vara snäll tillbaka.

::: #37 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- hmm, sa bältdjuret. visste du
att det var en orm som ropade på
hjälp?

-- ja, det tror jag nog, men ...

-- otur för dig, sa bältdjuret.
en orm går inte att lita på. du
borde ha förstått att han tänkte äta
upp dig.

-- där ssser du, väste ormen till
musen. alla håller med mig.

-- snälla ormen, sa musen. kan vi
inte bara fråga ett djur till?

#37

#35

-- dumma mus! när ska du fatta att jag har rätt? (stönade) ormen.

::: #38 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- fatta vadå?

där stod plötsligt en varg.

-- ormen hade fastnat under ett stenröse, började musen att förklara.

-- vilket stenröse? frågade vargen.

musen pekade bort mot röset.

-- aha, sa vargen. så musen satt fast under stenarna.

#38

#36

-- nej, nej, sa ormen. det var jag som satt fast.

::: #39 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- det tror jag inte på, sa vargen. det är ju omöjligt! jag har aldrig hört talas om en orm som fastnat under ett stenröse.

ormen ringlade bort mot röset och in i hålet där han suttit fast.

-- jag ska visa dig. det var här som jag fassstnade! väste han.

::: #40 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- aha, sa vargen och puttade en sten över hålet.

#40

#37

-- visa nu hur du räddade mig!
ropade ormen under stenen. visa
vargen!

::: #41 ::::::::::::::::::::::::::::::

men musen brydde sig inte om
ormens rop. hon var redan långt
borta.

-- tack för hjälpen! ropade hon
till vargen. jag ska hjälpa dig en
dag.

-- självklart! sa vargen. en
tjänst förtjänar en gentjänst. det
vet ju alla.

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym två av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym två

.....

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #3 (#42).....#39

ord att förstå (#42).....#39

fasliga fakta om rysliga

varelser -- beskrivande text

(#43).....#41

kapitel #4 (#56).....#53

ord att förstå (#56).....#53

kungens nya kläder --

berättande text -- saga (#57) ..#55

fakta om h. c. andersen --

beskrivande text (#68).....#68

kapitel #5 (#70).....#73

ord att förstå (#70).....#73

det ringer! telefonens historia

-- beskrivande text (#71).....#75

::: #42 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #3

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. modig -- sam är modig som åker

linbana.

#2. bleka -- tjejerna är sjuka och

bleka.

#3. vitlök -- en hel vitlök har

många klyftor.

#42

#39

#4. oljud -- vilket oljud tycker
celines föräldrar.

#5. prasslar -- löven prasslar vid
varje steg.

#6. kikar -- katten kikar upp ur
lådan.

#7. dinglar -- lo dinglar med
benen.

::: #43 ::::::::::::::::::::::::::::::

fasliga fakta om rysliga varelser

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av fyra olika

varelser.

#1. ett vitt spöke med kedja runt
halsen säger buu.

#2. ett grönt monster.

#3. en grå varelse med päls och
svans.

#4. en lila varelse med vingar
och draksvans.

=====

fundera på

vad är författarens syfte med

texten?

draken säger -- nu ska du få läsa

påhittad fakta om varelser.

texten beskriver hur varelserna

ser ut, var de bor och gör.

jämför

é spöken ---

é vampyrer ---

::: #44 ::::::::::::::::::::::::::::::

varning!

det här är en läskig text. den handlar om rysliga varelser. om du inte är väldigt (modig), så sluta läsa nu!

::: #45 ::::::::::::::::::::::::::::::

har du inte slutat läsa än? kom ihåg att du fortsätter på egen risk. tips!

håll någon i handen om du blir rädd.

vampyrer

vampyrer är (bleka) som lik. de har huggtänder och långa, svarta slängkappor. visst låter det snyggt?

vampyrer själva vet inte hur de ser ut, för de har ingen spegelbild. vampyrer tål inte solen. därför är de vakna på nätterna och sover på dagarna. de sover inte i sängar, utan i kistor.

::: #47 ::::::::::::::::::::::::::::::

när vampyrer är hungriga vill de inte ha korv eller ris. de vill ha blod! människoblod är det godaste vampyrer vet.

om du blir biten förvandlas du själv till en vampyr.

så se upp!

tips för att klara dig undan vampyrer

vampyrer tycker att (vitlök) luktar äckligt, så ät mycket sånt. eller gör halsband av vitlöksklyftor.

#47

#45

spöken

människor brukar vara vakna på dagen och sova på natten. spöken gör tvärtom. de vaknar oftast klockan tolv på natten, för då börjar spöktimmen.

då lever de loppan och för (oljud). de smyger runt i källare och på vindar, och skräms så mycket de kan. för att skrämmas är det roligaste spöken vet.

::: #49 ::::::::::::::::::::::::::::::

spöken är nästan helt osynliga,
men en del hänger ett lakan över sig
för att synas. det är alltid ett
vitt lakan, för spöken gillar inte
färg. spöken tycker inte om ljus. så
tänd en lampa om du vill att de ska
spöka någon annanstans.

vill du träffa ett spöke? stanna
uppe till klockan tolv på natten och
lyssna noga. kanske hör du något som
(prasslar), eller någon som säger
bu!

::: #50 ::::::::::::::::::::::::::::::

sjöodjur

sjöodjur är stora monster som lever i sjöar och hav. de visar sig inte för människor så ofta. det är därför en del inte tror att sjöodjur finns.

några sjöodjur är snälla, andra inte. de som är lite elakare tycker om att dra ner båtar i havet. de som är snälla simmar bara runt och kollar läget.

#50

#48

::: #51 ::::::::::::::::::::::::::::::

det finns ett sjöodjur i sverige
också. det kallas storsjöodjuret.
det liknar en lång orm och visar sig
oftast på sommaren. har du varit vid
storsjön i jämtland? det är där
storsjöodjuret bor.

sjöodjuret nessie bor i en sjö i
skottland. det sägs att hon har lång
hals, och att hon (kikar) upp ur
vattnet då och då.

ingen vet vad sjöodjur gör om
dagarna. kanske spelar de kort?

monster

det finns många olika sorters
monster. en del är snälla och en del
är busiga. ibland när det kittlar
under fötterna är det ett
kittelmonster som är där och biter.

godismonster smyger runt och äter
upp allt godis de kan hitta. lämna
inget godis framme, för då
försvinner det! är det små bitmärken
på godiset så kan ett godismonster
ha varit framme. annars är det någon
annan. kanske dina föräldrar ...

::: #53 ::::::::::::::::::::::::::::::

bajsmonster tycker om att gå på toa. där sitter de och (dinglar) med benen och bajsar så mycket de bara kan.

ofta glömmet de att spola, så det är lätt att se om ett bajsmonster varit i farten!

klädmonster bor där det finns kläder. i lådor, skåp och garderober. de gnager på kläderna tills det blir små hål.

de kan trolla också, och gör ibland så att kläderna krymper.

#53

#51

::: #54 ::::::::::::::::::::::::::::::

grattis! du är väldigt modig som
har vågat läsa hela texten. (för du
har väl inte fuskat och börjat
bakifrån?)

::: #55 ::::::::::::::::::::::::::::::

hoppas bara att du kan sova gott i
natt. det är ju i mörkret de flesta
varelser kommer fram ...

::: #56 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #4

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. väva -- erik ska väva en duk.

#2. låtsas -- henos låtsas att han

åker båt.

#3. nyfiken -- ola är nyfiken på

vad som händer på gatan.

#56

#53

#4. baklänges -- tyko gör en volt

baklänges.

#5. paraden -- clownerna går först

i paraden.

#6. manteln -- manteln flyger i

vinden.

#7. kokhet -- plåten är kokhet.

::: #57 ::::::::::::::::::::::::::::::

kungens nya kläder

::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av en kung med fina
kungakläder från förr. kungen
håller i en handspegel och speglar
sig i en stor spegel med guldram.
nedanför sitter en liten hund och
tittar på kungen.

=====

fundera på

vad kan sagan lära oss?

draken säger -- nu ska du få läsa en
berättelse från förr i tiden.

berättelsen är en saga.

berättelse

é inledning

é handling

é avslutning

::: #58 ::::::::::::::::::::::::::::::

det var en gång en kung. kungen
bodde i ett slott. kungen tyckte om
fina kläder. kungen hade massor av
kläder.

en dag kom två gubbar till
slottet. de sa att de kunde (väva)
världens finaste tyg.

-- fast de som är dumma i huvudet
kan inte se tyget, sa gubbarna.

-- va' bra, sa kungen.

han gav gubbarna tusen kronor. sen
började gubbarna väva.

#58

#57

::: #59 ::::::::::::::::::::::::::::::

hela dagen vävde de för fullt.

kungen var (nyfiken) på tyget. men han vågade inte titta. tänk om jag själv är dum i huvudet, tänkte kungen. jag skickar dit en minister i stället.

ministern gick och tittade. hjälp! tänkte ministern. jag ser ju inget tyg! då måste jag vara dum i huvudet! jag måste (låtsas) att jag ser tyget.

-- tycker du att tyget är fint?
frågade gubbarna.

#59

#58

-- jättefint, sa ministern. sen gick han. han gick in till kungen.

-- tyget var jättefint, sa han till kungen. då fick gubbarna tusen kronor till.

å, vad kungen var nyfiken på tyget! men han vågade ändå inte titta. jag skickar dit en annan minister, tänkte han.

::: #60 ::::::::::::::::::::::::::::::

den andra ministern gick och tittade. himmel, jag ser ju inget tyg! tänkte den andra ministern. då måste jag vara dum i huvudet!

#60

#59

men det ska ingen få veta!

-- oj, vilket fint tyg! sa han till gubbarna. det ska jag säga till kungen.

han gick till kungen och sa att det var ett fint tyg.

nu ville kungen också se tyget. men han ville inte gå ensam. han tog med sig alla sina ministrar. gubbarna vävde för fullt.

-- å, vilket fint tyg! sa alla ministrarna.

kungen höll på att falla (baklänges).

himmel och pannkaka! jag ser ju
inget tyg! då måste jag vara dum i
huvudet! jag låtsas att jag ser
tyget, tänkte han.

-- vilket jättefint tyg! sa han
till gubbarna.

::: #61 ::::::::::::::::::::::::::::::

blank sida.

::: #62 ::::::::::::::::::::::::::::::

gubbarna såg glada ut.

-- vi kan sy fina kläder av tyget,
sa de.

-- ja, gör det, sa kungen.

-- ja, gör det, sa ministrarna.

#62

#61

-- på söndag ska kläderna vara klara. då ska jag ha dem på (paraden), sa kungen.

han gav gubbarna varsin medalj. sen gick han därifrån.

nu blev det bråttom. gubbarna sydde dag och natt. men de hade ingen tråd i nålen. och de klippte i luften med sina saxar.

på söndag morgon var kläderna klara.

-- å, vilka fina kläder, sa ministrarna.

-- å, vilka fina kläder, sa
kungen.

himmel och pannkaka! tänkte han.
hur ska det här gå?

himmel och pannkaka! tänkte alla
ministrarna. hur ska det här gå?

-- ta av dig kläderna, sa
gubbarna. så sätter vi på dig nya.

::: #63 ::::::::::::::::::::::::::::::

blank sida.

::: #64 ::::::::::::::::::::::::::::::

kungen tog av sig kläderna.
gubbarna satte på honom nya.

-- nu sätter vi på dig byxorna, sa
de. lyft på fötterna.

kungen lyfte på fötterna.

-- å, vilka fina byxor! sa alla
ministrarna. och de är så tunna!

-- de känns knappt! sa gubbarna.
kungen sa ingenting.

-- nu sätter vi på dig skjortan.
håll upp armarna! sa gubbarna.

kungen höll upp armarna.

-- å, vilken fin skjorta! sa alla
ministrarna.

hjälp! tänkte kungen. men han sa
inget.

-- nu sätter vi på dig (manteln),
sa gubbarna. akta dig så att du inte
trampar på den!

-- å, vilken fin mantel! sa alla
ministrarna.

kungen såg sig i spegeln. det är
inte klokt, tänkte han. jag har ju
ingenting på mig!

::: #65 ::::::::::::::::::::::::::::::

blank sida.

::: #66 ::::::::::::::::::::::::::::::

sen gick han ut på paraden.

-- å, vilka fina kläder! sa alla
människorna. för de ville ju inte

verka dumma i huvudet.

-- men han har ju ingenting på sig! sa ett litet barn. han är ju naken!

då började alla viska till varandra.

-- han har ju inget på sig. han är ju naken!

::: #67 ::::::::::::::::::::::::::::::

och kungen blev alldeles (kokhet). nej, jag har ju inget på mig! tänkte han. det var det jag visste hela tiden. jag måste låtsas att jag har kläder på mig i alla fall.

och så gick han i paraden fast han
var naken. och alla ropade

-- han har ju inget på sig! han är
naken!

h. c. andersen

sagan kungens nya kläder heter egentligen kejsarens nya kläder. den skrevs för #200 år sen av en författare från danmark. han hette hans christian andersen. men han kallades för h. c. andersen.

h. c. andersens barndom var ganska sorglig. han växte upp i en fattig familj. pappan dog när hans christian bara var #11 år. h. c. lekte sällan med andra barn. han blev retad och var mest för sig

själv. han fantiserade och skrev
dikter. mest tyckte h. c. om att
leka med sin dockteater. och han
drömde om att bli skådespelare.

när h. c. andersen blev vuxen
började han skriva sagor. han skrev
över #150 stycken. sagorna var
skrivna för barn. det var inte så
vanligt på den tiden. alla h. c.
andersens sagor har blivit berömda.
i hela världen faktiskt!

=== bildbeskrivning =====

foto av h. c. andersen som staty.
han sitter ner, är klädd i frack
och hög hatt och har en käpp i
knät. i ena handen håller han en
bok.

=====

::: #69 :::::::::::::::::::::::

h. c. andersens saga den fula
ankungen handlar om en liten
fågelunge. den blir retad för att
den ser annorlunda ut. så växer
fågelingen upp. då visar det sig att
den är en vacker svan.

#69

#70

den fula ankungen tror man handlar om h. c. andersen själv. han hade det svårt när han var liten, precis som fågelungen i sagan. men sen blev han en berömd författare.

h. c. andersen skrev både sorgliga och roliga sagor. han skrev läskiga sagor också, som den om den elaka snödrottningen. sagan den lilla sjöjungfrun är otäck och har ett sorgligt slut.

den lilla sjöjungfrun har också blivit film. där har sagan ett lyckligt slut.

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

den här berömda statyn av den
lilla sjöjungfrun finns i
köpenhamn.

bildbeskrivning

foto. en bronsskulptur av den
lilla sjöjungfrun som sitter på en
sten.

=====

h. c. andersens sagor finns på
biblioteket. vilka vill du låna och
läsa?

#69

#72

::: #70 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #5

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. förändrat -- lie har förändrat

sin hårfärg.

#2. intresserade -- barnen är

intresserade av en robot.

#3. tillverka -- omar ska tillverka

en skål av lera.

#70

#73

#4. lur -- någon har lagt av

telefonens lur.

#5. hallen -- det hänger kläder i

hallen.

#6. vev -- speldosan har en vev.

#7. nöjd -- nils är nöjd med sina

nya glasögon.

::: #71 ::::::::::::::::::::::::::::::

det ringer! telefonens historia

::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

svartvitt foto på en kvinna som

håller i en gammaldags telefon.

i nedre delen av bilden finns ett

färgfoto på en kvinna med en

modern mobiltelefon.

=====

fundera på

på vilka olika sätt kan vi

kommunicera med varandra?

draken säger -- nu ska du få läsa

fakta om en uppfinning.

faktatexten beskriver hur

telefonen har utvecklats.

jämför

é gammal telefon ---

é modern telefon ---

::: #72 ::::::::::::::::::::::::::::::

en konstig uppfinning

          egentligen är det konstigt! du kan
prata med en människa i australien.
du behöver bara trycka några siffror
på din mobil.

          för #150 år sen fanns det inga
telefoner. ville man prata med någon
i australien så fick man skriva ett
brev. och sen vänta på svar ...

          idag har nästan alla en egen
telefon. den uppfinningen har
(förändrat) våra liv. men hur
började det?

#72

#77

::: #73 ::::::::::::::::::::::::::::::

det första telefonsamtalet

alexander graham bell var

uppfinnare. han föddes i mitten av
#1800-talet i skottland. som vuxen
flyttade han till usa. bell jobbade
länge med en uppfinning. han ville
kunna flytta på ljud med hjälp av
elström. en dag lyckades han! bell
ringde till sin assistent watson.
han satt i ett annat rum.

-- herr watson, vill ni komma in
till mig? och watson hörde. bell
hade ringt världens första

#73

#78

telefonsamtal!

flera år senare ringde bell det första telefonsamtalet från new york till chicago.

::: #74 ::::::::::::::::::::::::::::::

telefonen kom till sverige

hilda och lars magnus ericsson bodde under samma tid i stockholm.

en dag läste de i tidningen om bells uppfinning. de blev mycket (intresserade).

hilda och lars magnus började (tillverka) telefoner i sverige. nästan likadana som bells i usa,

#74

#79

men deras telefon fick en (lur) att hålla i. ljudet blev bättre.

ericssons telefon blev fort populär.

::: #75 ::::::::::::::::::::::::::::::

hela familjens telefon

hundra år senare hade nästan alla en telefon hemma. hela familjen använde samma telefon. den stod ofta i (hallen) och kunde inte flyttas. den satt fast med en sladd i väggen.

när det ringde sprang någon och svarade.

många svarade med sitt efternamn

-- karlsson!

#75

#80

några sa sitt telefonnummer

-- #56384, vem talar jag med?

man visste ju inte vem det var som ringde.

ibland ringde det när familjen satt och åt.

-- karlsson, mitt i maten!

människor lärde sig viktiga nummer utantill. fråga några vuxna! de minns kanske sitt telefonnummer. och numret till bästa kompis.

::: #76 ::::::::::::::::::::::::::::::

telefonen under olika tider

=== bildbeskrivning =====

foto på nio olika telefoner.

#1. #1870-tal. telefonpelare med nummerskiva, mikrofon och en separat handhögtalare.

#2. #1890-tal. telefon med vev, nummerskiva, mikrofon och en separat handhögtalare.

#3. #1930-tal. backelittelefon med lur på ställning och nummerskiva.

#4. #1950-tal. kobratelefon.

apparatdelen och luren i ett enda stycke.

#5. #1960-tal. dialogtelefon med lur och nummerskiva.

#6. #1970-tal. diavox. telefon med lur och knappsets.

#7. #1980-tal. bärbar

mobilstelefon med knappar på lur

och sladd. stor och tung. bärs som en väska över axeln.

#8. #1990-tal. bärbar

mobilstelefon utan sladd, med

knappar, antenn och inbyggt

batteri.

#9. #2020-tal. modern smart
mobiltelefon med stor pekskärm.

=====

::: #77 ::::::::::::::::::::::::::::

petmoj och telefonkiosk

några av de första telefonerna
hade en (vev). man vevade för att
prata med en telefonist som kopplade
samtalet till rätt person. senare
fick telefonen en rund skiva. den
kallades "petmoj" eller nummerskiva.
man snurrade på skivan för att
ringa. med tiden byttes skivan mot

#77

#84

knappar. men alla telefoner satt
fortfarande fast i väggen.

telefonkiosk

vad hände om människor var ute på
stan? hur gjorde de då för att
ringa? jo, de letade upp en
telefonkiosk. sådana fanns överallt.
man stoppade i ett mynt och ringde.
ibland blev det kö utanför.

::: #78 ::::::::::::::::::::::::::::::

den första mobilen

ordet mobil betyder något som går
att flytta på. de första mobilerna
fanns i polisbilar, ambulanser och

#78

#85

brandbilar. telefonen satt fast i bilen, men bilen kunde ju flyttas. den telefonen brukade kallas för biltelefon. den var nästan lika dyr som bilen!

med tiden krympte telefonen lite grann. då gick den att lyfta ut ur bilen. men den var tung! den vägde ungefär #4 kilo. det är lika mycket som #4 mjölkpaket. en sådan telefon kunde kosta #24 #000 kronor eller mer.

mobilen blev mindre och mindre. nu kunde man ha en telefon i fickan.

mobilerna blev också billigare.

på #1990-talet började vi kunna skicka sms. men de fick inte vara för långa.

::: #79 ::::::::::::::::::::::::::::::

mobilen blev smart

år #2007 blev mobilen smart. nu var den inte bara en telefon längre. den var en liten dator. den hade pekskärm och inbyggd kamera.

varken bell eller paret ericsson kunde ta en selfie.

prata med bild

idag pratar vi inte bara i telefon. vi kan också se varandra när vi pratar. det är nästan som att träffas. men inte riktigt. det går inte att kramas på telefon. men att vinka går bra.

tänk om bell hade vetat vad som skulle hända med hans uppfinning. hade han varit (nöjd)? vad tror du?

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym tre av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor
om du behöver ha något extra
förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym tre

.....

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #6 (#80).....#89

ord att förstå (#80).....#89

jag vill ha en leguan! --

argumenterande text (#81).....#91

kapitel #7 (#94).....#105

ord att förstå (#94).....#105

serier -- berättande text --

serie (#95).....#107

vad är en serie? --

förklarande text (#102).....#128

::: #80 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #6

::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. terrarium -- vi tittar på

grodor i ett terrarium.

#2. hamstrar -- hamstrar har korta

ben.

#3. tveksam -- amina är tveksam

till att våga hoppa.

#80

#89

#4. rapar -- hanna rapar när hon
druckit läsk.

#5. uttråkad -- sasha väntar och
väntar. hon är uttråkad.

#6. misstag -- anton tappade
glassen av misstag.

#7. ansvarsfulla -- alla är
ansvarsfulla och plockar skräp.

::: #81 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

jag vill ha en leguan!

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av albin som står och
tittar på en grön leguan i ett
terrarium. bredvid honom sitter en
hund som också tittar på leguanen.

=====

fundera på

hur är ett bra argument?

draken säger -- nu ska du få läsa en
berättelse om albin som vill ha en
leguan. albin försöker att
övertala sin mamma med olika
argument.

karaktär

é problem ---

é lösning ---

:::: #82 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej mamma!

jag vet att du inte tycker att jag ska få vilgots gröna leguanunge. men vet du vad som händer annars? då ger han den till holly och holly har en hund. en jättehund! den kommer att äta upp den lilla leguanen. det vill du väl ändå inte?

kram från din känsliga son albin

:::: #83 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej albin!

jag är glad att du är en känslig pojke. och att du tänker på vilgots

#83

#93

leguan. men jag tror inte på att
hollys mamma skulle släppa in hunden
i leguanens (terrarium).

bra försök!

puss från mamma

::: #84 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej mamma!

för det första -- vet du att
leguaner är väldigt tysta? för det
andra -- de är söta också.

de är faktiskt sötare än små
(hamstrar).

från din underbara son albin

albin!

spindlar är också tysta. men jag skulle ändå inte vilja ha en spindel som husdjur. dessutom tycker jag att vilgots leguan är fulare än en spindel. bara så att du vet ...

hälsningar från mamma

::: #85 ::::::::::::::::::::::::::::::

kära mamma!

du kommer inte ens att behöva se leguanen. den får bo i mitt rum, ovanpå skåpet med fotbollspriserna.

han är ju så liten. du kommer inte
#85 #95

märka att han finns.

pussar och kramar från albin

kära albin!

leguaner växer. en vuxen leguan
kan bli över en meter lång. du
kommer inte att ha plats för den i
ditt rum. särskilt inte på skåpet.
inte ens om du slänger ut dina
fotbollspriser.

puss och kram, mamma

::: #86 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej mamma!

det tar #15 år för en leguan att bli vuxen. det berättade vilgot. då har jag hunnit gifta mig och flytta hemifrån. leguanen får bo med mig och min familj i vårt eget hus.

din smarta och mogna pojke

hej albin!

tror du att någon vill gifta sig och bo med dig om du har en stor leguan? jag är (tveksam).

din smarta och lite oroliga mamma

#86

#97

::: #87 ::::::::::::::::::::::::::::::

mamma!

vi glömmet det där med bröllop.

jag behöver en kompis, nu! leguanen
kan bli som min bror. jag har alltid
velat ha en bror.

ditt ensamma barn albin

albin,

du har en bror.

mamma

#87

#98

::: #88 ::::::::::::::::::::::::::::::

kära mamma!

jag vet, men han är ju bara en
bebis. hur kul är det? om jag hade
en leguan så kunde jag lära den
roliga konster. och att spela
gitarr. jag och leguanen kunde cykla
tillsammans. bebisar kan inte göra
något kul. de bara skriker och
(rapar).

från en (uttråkad) storebror

#88

#99

kära albin!

hur ska jag veta att du klarar av
att ta hand om ett husdjur? kommer
du ihåg hur det gick med guldfisken?

din stränga mamma

::: #89 ::::::::::::::::::::::::::::::

men mamma!

inte kunde jag veta att fisken
skulle hoppa ner i pastan. men det
var förstås dumt av mig att ta upp
den ur skålen ... förlåt!

din son som lärt sig av sitt

(misstag).

p.s. leguaner gillar inte pasta.

#89

#100

ok albin!

om du skulle få ta hem leguanen på prov -- exakt hur kommer du att ta hand om den?

mamma

::: #90 ::::::::::::::::::::::::::::::

kära mamma!

jag skulle mata den varje dag (den gillar sallad). jag skulle se till att han alltid hade färskt vatten. slutligen, jag skulle göra rent i terrariet när det blev smutsigt.

(ansvarsfulla) albin

p.s. vadå på prov?

#90

#101

kära albin!

på prov betyder att du får prova
att ha hand om leguanen i en vecka.
sen bestämmer vi oss om du får
behålla honom. tänk på holly och
hennes hund!

din snälla mamma

p.s. hoppas att du kommer städa
terrariet bättre än du städar ditt
rum.

::: #91 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej mamma!

jag lovar att städa mitt rum! det kommer att skina. jag lovar att göra rent terrariet! det kommer att glänsa. jag kan betala för leguanens sallad. du får dra av det från min veckopeng. en leguan kan väl inte äta så mycket ...

puss från din perfekta son

-- är du säker på att du vill göra allt det här, albin?

-- ja mamma! jag vill verkligen ha en leguan. snälla!

#91

#103

:::: #92 ::::::::::::::::::::::::::::::

fina, söta albin!

titta på skåpet i ditt rum.

puss från mamma

:::: #93 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- yes!

tack! tack! tack!

::: #94 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #7

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. ljuga -- är det ok att ljuga

när fingrarna är i kors?

#2. ärliga -- vi ska aldrig ljuga

för varandra, vi är ärliga.

#3. skala -- skala moroten innan du

äter den.

#94

#105

#4. hälften -- vi delar på äpplet
och tar hälften var.

#5. utrotningshotade --
bergsgorillor är utrotningshotade.

#6. kartong -- de bär på en tung
kartong.

#7. beviset -- pokalen är beviset
på att sigge har vunnit.

::: #95 ::::::::::::::::::::::::::::::

serier

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av katten nils och
katten morris. nils är gul och
morris är brun och svart. de
sitter och ritar med färgkritor.
nils tittar på morris när han
ritar.

=====

fundera på

på vilket sätt är bilderna viktiga i
en serie?

#95

#107

draken säger -- nu ska du få läsa

flera olika berättelser.

berättelserna är tecknade serier.

jämför

é nils ---

é morris ---

::: #96 ::::::::::::::::::::::::::::::

seriens namn -- katten nils

händelse #1 (#4 serierutor)

#1. nils och morris sitter och

ritar när nils säger

-- morris ... tycker du att det är

ok att ljuga för sin bästis?

#2. morris tittar på nils och säger

-- nä, aldrig! det är det värsta

man kan göra. kompisar ska alltid

vara ärliga mot varandra till #100

procent!

#3. nils tittar på morris och säger

-- ok!

#96

#109

#4. nils pekar på morris teckning

och säger

-- din teckning är jätteful!

morris ser sur ut.

::: #97 ::::::::::::::::::::::::::::::

händelse #2 (#4 serierutor)

#1. morris håller på att laga mat

när nils kommer in och säger

-- hallå, morris! behöver du hjälp

i köket?

#2. morris säger

-- ja, tack! vad snällt av dig,

nils. du kan väl skala hälften av

potatisen?

nils säger

-- inga problem? det fixar jag.

#3. strax ... nils vinkar och säger

-- färdig! tjingeling!

#97

#111

morris säger

-- tack för hjälpen!

#4. morris ser besviken ut och
håller upp en halvt skalad
potatis.

::: #98 ::::::::::::::::::::::::::::::

händelse #3 (#4 serierutor)

#1. nils och morris sitter vid ett

bord. morris sitter vid en dator

och nils läser i en bok och säger

-- morris! visste du att tigrarna

är utrotningshotade?

-- jag funderar på att adoptera en

fem-sex stycken.

#2. nils säger

-- jag skulle kunna ha dem i en

kartong i sovrummet, och leka med

dem varje dag.

#98

#113

morris säger

-- är du inte riktigt klok? tigrar
är jättestora! de skulle inte leka
med dig. de skulle äta dig!!!

#3. nils säger

-- nä, tigrar är små och söta!

morris säger

-- är de ju inte!

nils säger

-- johoh!

morris säger

-- nähkö!

nils säger

-- ljuger en linjal?

#98

#114

morris säger

-- klart den inte gör. varför
frågar du det?

#4. nils håller en linjal på bilden
av en tiger i boken och säger
-- därför att tigrar är fem
centimeter och här är beviset!
morris håller händerna för
ansiktet och ser knäckt ut.

::: #99 ::::::::::::::::::::::::::::::

händelse #4 (#4 serierutor)

#1. nils står och pratar med en

tjej och säger

-- jag skulle vilja våga prata med

lisa, men jag vet inte vad jag ska

säga!

#2. tjejen säger

-- du får gå på magkänslan.

berätta för henne vad du känner

innerst inne! du måste få henne

att förstå att det bubblar inom

dig!

#99

#116

#3. nils säger

-- är du verkligen säker på att
hon vill höra det???

tjejen knuffar iväg nils och säger
-- jada! sätt fart!

#4. nils står framför lisa och
säger

-- öh ... jag känner mig fisig i
magen ...

lisa tittar förvånat på nils.

::: #100 ::::::::::::::::::::::::::::::

seriens namn -- doris

händelse #1 (#5 serierutor)

#1. doris och en tjejkompis står

och pratar med varandra och

kompisen säger

-- om jag vore bra på gymnastik

...

#2. kompisen står på huvudet och

säger

-- ... då hade jag kunnat göra så

här.

#100

#118

#3. kompisen står böjd med huvudet
in under kroppen och säger
-- så här.

#4. kompisen står på en hand och
säger
-- eller så här.

#5. kompisen står som vanligt och
säger
-- men det kan jag inte.

doris säger

-- synd.

kompisen säger

-- ja.

#100

#119

seriens namn -- boris

händelse #2 (#5 serierutor)

#1. boris och en killkompis pratar.

boris säger till kompisen som

hoppas med sin skateboard

-- oj! det där ser svårt ut.

kompisen säger

-- äh, det är jättelätt.

#2. kompisen hoppar igen och säger

-- man gör bara så här.

#3. kompisen flyger runt i luften

och säger

-- och så här.

#100

#120

#4. kompisen säger

-- försök själv.

#5. boris går iväg och säger

-- nej, jag tror dig. det är
säkert jättelätt.

#100

#121

seriens namn -- doris

händelse #3 (#5 serierutor)

#1. i skolmatsalen. boris, doris

och en tjejkompis sitter bredvid

varandra och ser på sin

mattallrik. doris tänker

-- nej, jag valde fel mat. jag

vill ha fiskpinnar i stället.

#2. doris håller upp sin tallrik

och säger till kompisen

-- du får den här äckliga korven,

om jag får dina goda fiskpinnar.

kompisen säger

-- nej!

#100

#122

#3. doris tänker och får en idé

#4. doris vänder sig till boris

och säger

-- vill du byta min jättegoda

korvgryta mot dina äckliga

fiskpinnar?

boris säger -- ja.

#5. kompisen ser på de andra och

säger

-- vill någon byta mina halvättna

fiskpinnar mot den jättegoda

korvgrytan?

boris säger -- nej.

doris säger -- nej.

#101

#123

::: #101 ::::::::::::::::::::::::::::::

seriens namn -- boris och monstret
under sängen (#12 serierutor)

#1. boris ligger nedbäddad i sin
säng och säger

-- ibland när det är mörkt och jag
ska sova ...

#2. boris säger

-- ... tänker jag på monstret
under sängen som kanske biter mig
i stortån om jag blundar.

#3. boris säger

-- snälla monstret, bit mig inte i
tårna när jag blundar.

#101

#124

#4. monstret under sängen svarar

-- okej, boris! jag ska låta bli.

boris säger

-- bra, tack.

#5. boris pratar med doris och

säger

-- jag har ett monster under min
säng.

doris säger

-- sluta larva dig boris.

#6. boris säger

-- det är sant. vi brukar prata
med varandra innan jag somnar.

doris slår ut med armarna och säger

#101

#125

-- du är så barnslig!

#7. boris ligger i sin säng och
säger till monstret

-- jag har berättat för doris att
jag har ett monster under sängen.

#8. boris säger

-- hon tror mig inte.

monstret svarar

-- bra, då får jag ha dig för mig
själv.

#9. boris säger

-- det är fullmåne, vinden viner
och jag har ett monster under min
säng.

#101

#126

#10. boris vänder sig ner och säger
-- varför flyttar du inte in under
doris säng?

monstret svarar

-- jag trivs bättre här.

#11. boris säger

-- varför det?

monstret säger

-- för att du tror på mig. det gör
mig glad.

#12. boris blundar och säger

-- jaha, så bra. god natt.

monstret svarar

-- god natt.

#102

#127

::: #102 ::::::::::::::::::::::::::::::

vad är en serie?

en serie berättar med både bilder och ord. det kan vara en spännande berättelse, eller en läskig. det kan vara fakta om djur, natur eller om hur det var förr. serien är kanske en rolig historia ... en serie kan faktiskt handla om vad som helst!

det finns vissa saker som är speciella för serier, till exempel serierutor. de är som tavelramar. rutorna håller allt på plats.

#102

#128

bubblor

det som seriefigurerna säger och tänker står oftast i bubblor. de kan se ut på olika sätt för att visa olika saker.

é en rund bubbla betyder att jag pratar.

é en sicksackformig bubbla betyder -- oj vad jag skriker högt!

é bubblan som ser ut som ett moln betyder att jag tänker.

é en streckad bubbla betyder att jag viskar.

::: #103 ::::::::::::::::::::::::::::::

ljudord

ljudord är precis vad det låter som. det är ord som beskriver olika ljud. i serier tecknas och skrivs ofta ljudorden som en bild.

é en kille sparkar en boll genom en glasruta -- krasch! tjoff!

é en kille i badbyxor hoppar i en vattenpöl -- plask!

é en tjej ligger med en skärm framför sig -- zapp!

é en kille ligger med täcke och kudde -- zzzz

#103

#130

symboler

i serier använder man också olika symboler. de tar mindre plats än text.

é en glödlampa är en symbol för att någon får en idé.

é hjärtan är symbol för kärlek.

é noter betyder att figuren sjunger eller spelar musik.

é fartränder från en bil visar att något rör sig fort.

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym fyra av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym fyra

::

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #8 (#104).....#132

ord att förstå (#104).....#132

små kryp som gör stor nytta

-- förklarande text --

beskrivande text (#105).....#134

kapitel #9 (#114).....#151

ord att förstå (#114).....#151

dikter -- poetisk text (#115).#153

kapitel #10 (#124).....#164

ord att förstå (#124) .....#164

pollys problem och hur hon

löste det -- berättande text

(#125) .....#166

::: #104 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #8

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. vilda -- på savannen lever det

vilda djur.

#2. stubbar -- charlie hoppar över

stubbar.

#3. näring -- i grönsaker och frukt

finns det mycket näring.

#104

#132

#4. glider -- barnen glider ner för
backen.

#5. fuktiga -- grässtråna är
fuktiga efter regnet.

#6. gälar -- fisken andas med sina
gälar.

#7. kläcks -- ägget kläcks och ut
kommer en sköldpadda.

::: #105 ::::::::::::::::::::::::::::::

små kryp som gör stor nytta

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

sex foton av små djur.

#1. en ihoprullad tusenfoting.

#2. en gråsugga.

#3. en dyngfluga.

#4. en daggmask.

#5. en spyfluga.

#6. en snigel med skal.

=====

fundera på

hur kan människor och djur hjälpa

varandra?

#105

#134

draken säger -- nu ska du få läsa

fakta om små kryp som tar hand om naturen. faktatexten beskriver och förklarar hur det går till.

kretslopp

=== bildbeskrivning =====

fyra cirklar med pilar emellan som går runt i en cirkel och visar en rundgång, cirkulation.

=====

::: #106 ::::::::::::::::::::::::::::::

vart tar allting vägen?

har du tänkt på vart alla vissna löv och växter tar vägen? har du funderat över vad som händer med (vilda) djur som dör i skogen?

är det kanske någon som städar ute i naturen? ja, det är det faktiskt. det är små kryp, som gör stor nytta. de små krypen som städar i naturen kallas för nedbrytare.

nedbrytare äter upp löv, grenar, (stubbar), döda växter och djur.

#106

#136

det är inte bara småkryp som är nedbrytare. svampar och bakterier är också det.

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

daggmasken är en viktig nedbrytare.

bildbeskrivning

foto av en daggmask. den är ett ryggradslöst djur. den är ljusbrun, mjuk, långsmal och saknar ben. kroppen har en slags ring en bit ner på ena änden.

=====

#107

#137

::: #107 ::::::::::::::::::::::::::::::

små kryp som är nedbrytare

=== bildtexter/beskrivningar =====

bildtext

dyngflugan lägger sina ägg i

kobajs.

bildbeskrivning

foto av en dyngfluga. den är lite

gulaktig, har två vingar, sex ben

och är ca #1 cm lång.

#107

#138

bildtext

gråsuggan äter döda växter.

bildbeskrivning

foto av en gråsugga. den är grå,
oval, har en ryggsköld, #14 ben,
litet huvud med fasettögon och två
antenner. den är ca #1 cm lång.

bildtext

tusenfotingen har inte tusen ben.
men den har väldigt många. vissa
har flera hundra.

bildbeskrivning

foto av en tusenfoting med många
ben. den är ett leddjur, har

#107

#139

mörkgrå långsträckt kropp och gula ben. den är ca #2 cm lång.

bildtext

spyflugan suger näring från döda djur och djurbajs.

bildbeskrivning

foto av en spyfluga. den är lite metallskimrande, har två vingar, sex ben och är ca #1,5 cm lång.

bildtext

en del snäckor saknar skal. de kallas för sniglar. både sniglar och snäckor är nedbrytare.

bildbeskrivning

foto av en brun snäcka (snigel med skal) och en svart snigel utan skal. båda har ett par tentakler (antenner) med små ögon.

=====

::: #108 ::::::::::::::::::::::::::::::

nedbrytning -- ett kretslopp

sen är det så smart att det som nedbrytarna äter upp, det bajsar de ut. i bajset finns det (näring). den näringen hamnar i jorden och hjälper nya träd och blommor att växa. man kan säga att allting går runt, runt.

#108

#141

så här kan det se ut

#1. haren i skogen äter kvistar och blad från buskar.

#2. när haren blir gammal dör den.

#3. nedbrytarna äter upp den döda haren. nedbrytarnas bajs är fullt med näring. näringen hamnar i jorden.

#4. träd och buskar får näring av jorden. det växer ut nya kvistar och blad som en annan hare äter upp.

::: #109 ::::::::::::::::::::::::::::::

det som dör blir nytt liv

tänk hur det skulle se ut om nedbrytarna inte fanns! skog och mark skulle vara fulla av vissna löv och växter. vi skulle trampa i djurbajs och matrester. döda djur skulle ligga kvar i naturen och ruttna.

därför är det så bra att vi har de här små krypen. de hjälper oss att städa. de gör att det som dör blir nytt liv.

#109

#143

men -- det finns sånt som vi måste
fixa själva! nedbrytarna tar inte
hand om plast, metall och glas. det
måste du och jag göra!

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av en

återvinningsplats. det finns

flera containrar med skyltar där

det står glas, trä, ris, plast och

metall. två personer står vid

olika containrar och slänger

saker.

=====

#109

#144

::: #110 ::::::::::::::::::::::::::::::

mer om daggmaskar

maskar har inga ben att gå med.
men de har som ett styvt hår på
kroppen. håret tar emot så att
masken inte (glider) tillbaka när
den rör sig framåt.

en mask är både en hane och en
hona. men det behövs ändå två maskar
för att äggen ska bli befruktade.
efter parningen släpper masken ifrån
sig ett litet paket med ägg. ur det
paketet kommer det ut nya små
maskar.

#110

#145

visste du att ...

... maskar är nästan blinda, men de känner skillnad på natt och dag.

::: #111 ::::::::::::::::::::::::::::::

en del maskar äter jord för att ta sig fram. då bildas det gångar och jorden blir lös. när jorden blir lös når regnvattnet fram till växternas rötter.

en dagmask kan gräva #2 meter långa gångar nere i jorden.

andra maskar trivs i lövkomposter. de drar ner löven i komposten och äter upp dem. sen kryper de upp igen
#111 #146

och bajsar.

så jorden som bildas i komposten är full med näring. den passar bra att plantera nya blommor och växter i.

::: #112 ::::::::::::::::::::::

mer om gråsuggor

gråsuggor äter vissna löv. precis som maskar bajsar de jord som ger näring till nya växter.

gråsuggor bor bland löv, lös bark, i stubbar och under stenar. de gillar mörka och (fuktiga) platser. ja, de måste bo på fuktiga ställen.

#112

#147

annars torkar de ut.

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

oj! här verkar gråsuggorna trivas
bra!

bildbeskrivning

tecknad bild. en person lyfter på
en blomkruka som stått på
stenplattor. under krukan ligger
gråsuggor.

=====

det finns #30 olika arter av
gråsuggor i sverige. en av dem heter
källargråsugga. gissa var de bor?

#113

#148

::: #113 ::::::::::::::::::::::::::::::

gråsuggor är platta, runda och
grå. de har #14 ben. gråsuggan andas
med (gälar), precis som fiskar.
gråsuggan byter skinn när den vuxit
ur det gamla.

när honan ska ha ungar bildas en
påse på hennes mage. där är det
fuktigt och varmt för äggen. när
äggen (kläcks) kryper ungarna ut och
påsen torkar.

visste du att ...

... det engelska namnet för
gråsugga är woodlouse. det betyder
trälus. varför heter den så tror du?

::: #114 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #9

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. frostig -- det är en frostig

och kall morgon.

#2. konfetti -- hela golvet är

fullt av konfetti.

#3. tjata -- snälla, var tyst och

sluta tjata!

#114

#151

#4. bomull -- bomull är en växt.

#5. spröt -- insekten känner sig
fram med sina spröt.

#6. matt -- kalle är matt efter sin
springtur.

#7. förstenad -- stenen ser ut som
en förstenad gubbe.

::: #115 ::::::::::::::::::::::::::::::

dikter

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av en flygande blå

fågel, två trä och blommor i olika

färger som växer på marken.

=====

fundera på

vad är annorlunda med att läsa en

dikt mot att läsa en berättelse?

draken säger -- nu ska du få läsa

fem olika dikter. det är dikter

både med och utan rim.

inre bilder ---

#115

#153

::: #116 ::::::::::::::::::::::::::::::

mitt år

januari är bra, vi får träffas igen
elsa, mehmet, ahmed och sven.

februari är (frostig) fast lite

kort,

passar perfekt för vintersport.

i mars kan vi bygga en gubbe av snö,
sen hoppas vi att det inte blir tö.

i april är det roligt att hoppa

hage,

noor är duktig men bäst är tage.

maj ger oss sol och nya fräknar,

väldigt många bäst att man räknar.

#116

#154

i juni målar vi blomsterkort,
tänk att terminen gick så fort.

::: #117 ::::::::::::::::::::::

i juli kanske man ses vid stranden,
då kan vi skriva och rita i sanden.
augusti kommer och vi pustar ut,
tänk att få byta årskurs till slut.
i september går vi till syster
erika.

hon väger och mäter, ingen är lika.
oktober är som gulröd (konfetti),
lunchen vi får är mumsig spagetti.
november kan regna med storm som
vrålar,

#117

#155

då myser vi inomhus, läser och
målar.

december doftar så man kan bli yr,
nejlikor, saffran och julbestyr.

::: #118 ::::::::::::::::::::::::::::::

liten hund

jag vill ha en liten hund

med en viftig svans

då ska jag alltid

leka med den

och aldrig

(tjata) på den

::: #119 ::::::::::::::::::::::::::::::

och aldrig ska jag

ha tråkigt mer

jag vill ha en liten hund

med en viftig svans

#119

#157

den får se ut hur som helst
och jag ska alltid vara med den

#119

#158

::: #120 ::::::::::::::::::::::::::::::

stjärnorna

långt, långt borta

lyser stjärnorna

det går inte

att räkna dem

de är fler, många fler

än någon kan tänka sig

långt, långt borta

så långt man kan se

ser jag stjärnor

och de ser nog

mig också

#120

#159

::: #121 ::::::::::::::::::::::::::::::

moln

hur kan det komma sig

att molnen hänger kvar

på himlen?

kan man inte ta ner dem

med ett metspö eller snöre?

är de av (bomull)

eller havsskum

är de lika höga som hus?

hur kan det komma sig

att molnen hela tiden

kommer och går?

hur kan det komma sig

#121

#160

att de alltid flyger vidare
och aldrig stannar kvar?

#121

#161

::: #122 ::::::::::::::::::::::::::::::

en liten humla

en liten humla låg och flöt

med tunga vingar, våta (spröt).

i tunnan bakom husets knut

såg den så rädd och ledsen ut.

jag plockade ett torkat strå

som humlan kunde klättra på.

sen fick den ligga på en sten

inunder vår syren.

men humlan var så (matt) och slö.

tänk om den var på väg att dö?

(förstenad) låg den tyst och kall

och dog från mig, i alla fall.

#122

#162

::: #123 ::::::::::::::::::::::::::::::

men tänk dig vad som hände sen.

helt plötsligt levde den igen!

den skakade sin runda kropp

och stod på benen opp!

så, torka dina två antenner,

flyg till dina humlevänner.

ur tunnan bakom husets knut

kom humlan och ett lyckligt slut.

::: #124 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #10

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. servetter -- vi har dukat med

gröna servetter.

#2. ordentlig -- var ordentlig när

du borstar tänderna!

#3. använda -- man kan använda

paddor för att söka fakta.

#124

#164

#4. bukta -- vad kan bukta ut i den
här säcken?

#5. enorm -- en enorm val närmar
sig den lilla kajaken.

#6. sevärdhet -- visby ringmur är
en känd sevärdhet.

#7. njuta -- gina kan verkligen
njuta av musik.

::: #125 ::::::::::::::::::::::::::::::

pollys problem och hur hon löste det
::::::::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av polly med
glasögon. på pollys huvud sitter
en vit mus. runt omkring polly
finns olika saker bl.a. en fjäder,
ett gosedjur, en bok, en hängande
fladdermus, en mus i
pappersflygplan och en kvist med
löv.

=====

fundera på

när blir något ett problem?

draken säger -- nu ska du få läsa en

berättelse om polly som samlade på

saker. berättelsen är en

fantasiberättelse.

karaktär

é problem ---

é lösning ---

::: #126 ::::::::::::::::::::::

polly verkade vara ett ganska
vanligt barn. hon hade en syster.
hon hade en hund. hon hade två vita
möss. ibland hade hon ont i magen.
ja, polly var som de flesta barn.
men hon samlade på saker.

barn brukar samla på saker. pollys
kompis egbert samlade på fjärilar.
det gjorde polly också. pollys
granne bella samlade på klister-
märken. det gjorde polly också. alla
pollys kompisar samlade på något.
men polly, hon samlade på allt!

#126

#168

::: #127 ::::::::::::::::::::::

polly samlade på stenar, fjädrar,
löv, kvistar, döda skalbaggar och
gamla blommor. hon hade en hel
byrålåda full med svampar. hon
sparade varje teckning hon ritat och
varje grattiskort hon fått. hon hade
#614 mjukisdjur och en massa vackra
(servetter).

polly samlade på skosnören,
vykort, tygbitar, roliga pennor,
prickiga halsdukar, torra
suddgummin, plastödlor, coola
solglasögon, små och stora askar,

#127

#169

godispapper och pälstussar från hundar. polly kunde inte slänga någonting.

::: #128 ::::::::::::::::::::::::::::::

pollys pappa höll på att bli tokig. han var en mycket (ordentlig) man och gillade inte när det var rörigt och stökigt.

överallt låg pollys saker. både inne i huset och ute i trädgården. när pappan klippte gräset snubblade han fram över pollys flamingos och trädgårdstomtar.

-- polly, du har ett problem, sa hennes pappa.

-- vad menar du? frågade polly förvånat.

-- du har alldeles för många saker. jag tycker vi åker till återvinnningen med allt!

-- jag har inte för många saker, sa polly.

::: #129 ::::::::::::::::::::::::::::::

pollys mamma höll på att bli galen. hon var inte alls lika ordentlig som pollys pappa. men hon ville kunna röra sig utan att

#129

#171

snubbla över en massa grejer.

-- jag tycker vi säljer dina saker i en secondhand-affär, sa hon. det finns säkert någon som vill köpa en gammal svamp.

-- men jag tycker om mina svampar, sa polly.

-- polly, du har verkligen ett problem, sa pollys mamma.

-- jag har inte ett problem, sa polly.

::: #130 ::::::::::::::::::::::::::::::

pollys lillasyster ellen ville göra som sin syster. så hon började

#130

#172

samla på kvistar och gamla (använda)
tandborstar.

-- oj! det här kan spåra ur, sa
pollys kompis egbert. du kan packa
in alla dina saker i en raket och
skicka upp i rymden. det löser
problemet.

-- jag har inget problem! skrek
polly.

men hennes rum var fullt med
saker. hon kom inte ens fram för att
mata sina möss.

::: #131 ::::::::::::::::::::::::::::::

en dag när polly var på väg hem från skolan, fick hon syn på något som glänste. det var ett silvrigt godispapper. det måste hon bara ha!

när polly kom hem försökte hon pressa in silverpappret i sitt rum. men rummet var så fullt med saker att inte ens ett litet silvrigt papper fick plats. väggarna började (bukta) ut. dörren lossnade ur sina gångjärn. trycket blev större och större och större ...

#131

#174

:::: #132 ::::::::::::::::::::::::::::::

rummet exploderade med en (enorm)
smäll. alla pollys saker flög åt
olika håll. polly, mamma, pappa,
ellen och hunden flög åt olika håll.

-- oj! sa polly. jag kanske har
ett litet problem i alla fall.

det tog sex veckor att plocka upp
alla pollys utspridda saker.

:::: #133 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- vad händer nu polly? undrade
mamma, pappa och ellen.

-- jag tänker, sa polly.

-- ja, vad ska du göra med allt?
frågade egbert och bella.

och polly funderade. vad gjorde folk med sina samlingar? hon behövde få idéer!

polly besökte ett konstmuseum. hon gick på en fiskutställning. hon kollade på en samling med stenar. hon gick till biblioteket och läste högar med böcker. till slut hade hon en plan.

::: #134 ::::::::::::::::::::::::::::::

polly skulle bygga ett eget museum för alla sina saker. pappa och mamma hjälpte till. med hammare, spik och såg satte de igång att jobba.

pollys häftiga samlingsmuseum blev en succé. alla ville besöka det. pollys museum blev stadens största (sevärdhet).

::: #135 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av polly i museet.

där finns en hylla med saker och

en dörröppning till ett lager.

polly och hennes hund försöker

skjuta in en stor elefant genom

dörröppningen.

=====

äntligen hade polly ordning och reda

bland sina saker. hon kunde (njuta)

av sitt museum och alla glada

besökare. polly hade löst sitt

problem! eller ...

#135

#178

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym fem av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym fem

.....

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #11 (#136).....#179

ord att förstå (#136).....#179

månen -- beskrivande text --

förklarande text (#137).....#181

kapitel #12 (#150).....#201

ord att förstå (#150).....#201

dex -- en superhjälte med

hjärta -- berättande text

(#151).....#203

::: #136 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #11

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. båge -- stenarna är staplade i

form av en båge.

#2. himlakroppar -- planeterna är

himplakroppar.

#3. faser -- tomaten går igenom

olika faser.

#136

#179

#4. lava -- det sprutar lava ur vulkanen.

#5. sluttningar -- det växer björkar på bergets sluttningar.

#6. atmosfär -- atmosfär är luft och gaser omkring jorden.

#7. kliv -- joar tar sina första kliv.

::: #137 ::::::::::::::::::::::::::::::

månen

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

foto på en stor, rund lysande måne
vid vatten. månens sken speglas i
vattnet.

=====

fundera på

hur var det för astronauterna att

landa på månen?

#137

#181

draken säger -- nu ska du få läsa
fakta om vår närmaste rymdgranne
månen. faktatexten beskriver hur
det ser ut på månen och vad som
finns där.

tre fakta

#1. ---

#2. ---

#3. ---

#137

#182

::: #138 ::::::::::::::::::::::::::::::

vår närmaste rymdgranne

du har sett månen många gånger.

kanske har du sett den på kvällen

eller på natten eller tidigt på

morgonen eller på dagen. ibland har

du sett den lysa som en rund skiva.

det kallar vi för fullmåne.

andra gånger har du sett månen som

en tunn lysande (båge). men har du

verkligen tittat noga på den? och

har du funderat på varför den ändrar

utseende på det där sättet?

#138

#183

::: #139 ::::::::::::::::::::::::::::::

månen ser större ut än alla andra (himlakroppar). men månen är den minsta himlakroppen som vi ser från jorden. månen ser stor ut för att den ligger närmast oss.

månen ligger närmare jorden än solen, planeterna och alla stjärnorna. till månen är det ungefär #385 #000 kilometer. det är lika långt som tio varv runt jorden.

::: #140 ::::::::::::::::::::::::::::::

månen ser ut att lysa därför att solen lyser på månens yta. månens ljus är alltså solens ljus. solen lyser alltid på den ena sidan av månen medan den andra sidan är mörk.

det är likadant som på jorden. på den ena sidan är det ljust och på den andra sidan är det mörkt. på den ljusa sidan är det dag och på den mörka sidan är det samtidigt natt.

månfaser

när vi ser hela månens solbelysta sida från jorden ser månen alldeles rund ut på himlen. då ser vi en fullmåne.

när månen rör sig runt jorden kommer vi att se lite av den solbelysta sidan och lite av den mörka obelysta sidan. därför ser månen ut att ha olika form.

vi säger att den har olika (faser). ju mindre vi ser av den solbelysta sidan, desto smalare ser månen ut på himlen.

#140

#186

::: #141 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

fem tecknade bilder på månfaser.

#1. månskära kommer, nymåne.

solen lyser upp en liten del av månen, skäran syns på höger sida.

#2. halvmåne kommer. solen lyser upp halva månens sida, vänstra sidan är mörk.

#3. fullmåne. solen lyser upp hela månens sida.

#4. halvmåne går. solen lyser upp halva månens sida, högra sidan är mörk.

#141

#187

#5. månskära går, nedan. solen lyser upp en liten del av månen, skäran syns på vänster sida.

=====

::: #142 ::::::::::::::::::::::

kratrar och meteoriter

månen har alltid samma sida vänd mot jorden. från jorden kan vi bara se den ena sidan av månen.

när det är fullmåne tycker många människor att månen ser ut som ett ansikte. gubben i månen. ansiktet med två ögon, näsa och mun är egentligen mörka områden på månens

#142

#188

yta. de här mörka områdena är stora slätter av (lava).

för flera hundra år sedan trodde människorna att de mörka områdena var hav och sjöar. idag vet vi att det inte finns flytande vatten på månen, bara is. ändå kallar vi fortfarande de här områdena för sjöar. stillhetens hav och drömmarnas sjö är några namn på månens lavaslätter.

::: #143 ::::::::::::::::::::::::::::::

månens yta har också ljusa områden. de ljusa områdena ligger högre upp från ytan. det är berg och (sluttningar). överallt på månen finns utspridda stora och små hål som kallas för kratrar.

den största kratern är kopernikus. den är #93 kilometer tvärsöver.

kratrarna bildades när stenar från rymden i full fart krockade med månen. sådana stenar kallas för meteoriter.

::: #144 ::::::::::::::::::::::::::::::

på månen kan du inte andas

både månen och jorden består av sten och grus. ändå är månen och jorden mycket olika. på jorden kryllar det av människor, djur, ängar, skogar och vatten, blommor och insekter. på månen finns inget liv.

skillnaderna mellan månen och jorden beror på att de är olika stora. månen är mycket mindre än jorden. om du tänker dig att jorden är stor som en fotboll så är månen

#144

#191

lika stor som en tennisboll.

eftersom månen är mindre än jorden har månen mindre dragningskraft än jorden.

månens dragningskraft är så liten att den inte orkar hålla kvar luften i en (atmosfär). månens luft har försvunnit ut i rymden.

::: #145 ::::::::::::::::::::::::::::::

utan luft kan det inte blåsa på månen. och utan luft blir det också alldeles tyst. det måste finnas luft för att vi ska höra något. på månen skulle vi kunna ropa högt utan att

#145

#192

det hörs ett enda ljud.

när du kastar upp en boll i luften, kommer den alltid ner igen.

det är jordens dragningskraft som drar till sig bollen så att den ramlar på golvet eller marken.

på månen ramlar bollen ner på marken mycket långsammare än på jorden, för där är dragningskraften mindre.

::: #146 ::::::::::::::::::::::::::::::

resan till månen

många människor arbetade under flera år för att den första resan till månen skulle bli möjlig.

#146

#193

lika länge hade tre astronauter förberett sig. över hela världen satt människor framför tvn och såg när usa skickade upp rymdfarkosten från jorden.

#10-#9-#8-#7-#6-#5-#4-#3-#2-#1-#0!

med ett då åkte rymdfarkosten apollo #11 iväg. inuti den satt tre amerikanska astronauter. de skulle resa till månen. ingen människa hade någonsin varit där före dem. de reste i tre dagar och tre nätter innan rymdfarkosten apollo #11 var framme på månen.

#146

#194

neil armstrong klev först ner på
månens yta. för första gången satte
en människa sin fot på månen. då sa
neil armstrong

-- ett litet steg för en människa,
men ett stort (kliv) för
mänskligheten.

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

astronauternas fotspår finns

alltid kvar, för på månen kan det
aldrig blåsa.

bildbeskrivning

svartvitt foto av ett skoavtryck i
grus.

=====

::: #147 ::::::::::::::::::::::

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

apollo #11 vid uppskjutningen från
usa i juli #1969.

bildbeskrivning

foto uppfifrån. en stor raket står
intill en rakettramp. det är mycket
eld och rök under raketten.

=====

#147

#196

::: #148 ::::::::::::::::::::::::::::::

när astronauterna klev ner på
månens yta kände de sig mycket
lättare än hemma på jorden. de kände
sig lättare för att dragningskraften
är mycket mindre på månen än på
jorden. astronauterna skuttade lätt
omkring på månen.

om du hoppar upp och ner i en
vattenbassäng känner du dig lätt och
du rör dig långsamt. på samma sätt
kände sig astronauterna på månen.

#148

#197

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

neil armstrong har fotograferat

buzz aldrin, den andra människan

på månen. i visiret ser du både

neil armstrong och månlandaren.

bildbeskrivning

foto av en astronaut som har

rymddräkt och går på månen.

=====

::: #149 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildtext/beskrivning =====

bildtext

en månbil går på batterier.

bildbeskrivning

foto av en månbil som körs av en astronaut i rymddräkt. månbilen är en öppen bil med fyra däck och ett säte på mitten. intill sätet sitter en slags styrstation.

=====

andra rymdfarkoster har rest till månen, efter den första månfärden. några gånger hade astronauterna med sig en bil som gick på batterier. med hjälp av bilen kunde de röra sig över stora områden.

nu vet du lite mer om månen, vår närmaste rymdgranne.

::: #150 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #12

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. löjligt -- vad löjligt med en

hund i peruk.

#2. kvarteret -- i det här

kvarteret finns en lekpark.

#3. ålade -- de ålade sig under

nätet.

#150

#201

- #4. blank -- spegeln är putsad och
blank.
- #5. vattenspridare -- gräset
vattnas med vattenspridare.
- #6. svävade -- fallskärmarna
svävade i luften.
- #7. partner -- louis är leas
partner i deckarklubben.

::: #151 ::::::::::::::::::::::::::::::

dex -- en superhjälte med hjärta

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild på hunden dex. han

flyger ovanför en gata iklädd en

superhjälte-dräkt. det är en röd

dräkt med grön mantel och

bokstaven d på framsidan.

=====

fundera på

vad gör någon till en hjälte?

draken säger -- nu ska du få läsa en
berättelse om en envis hund.

berättelsen är en
fantasiberättelse.

karaktär

é problem ---

é lösning ---

::: #152 ::::::::::::::::::::::::::::::

dex var en liten hund, en mycket liten hund. allt på dex var litet. han svans var liten, hans kropp var liten. dex såg ut som en liten varmkorv med fyra korta pinnar på.

dex hade svårt att hänga med de andra hundarna när de lekte. hans korta små ben gjorde att han alltid kom sist när de var ute och sprang.

till slut var det som om ingen såg dex. det var som om han var osynlig. förutom när katten dolly ställde sig rätt över honom. hon ville visa hur

#152

#205

(löjligt) liten dex var. det var kul
tyckte de andra hundarna!

::: #153 ::::::::::::::::::::::::::::

ja, allting var verkligen litet på
dex. förutom hans drömmar! de var
stora. dex drömde om att bli en
superhjälte. han kunde se det
framför sig.

::: #154 ::::::::::::::::::::::::::::

men att vilja något och att vara
något är inte samma sak. dex
fortsatte att drömma. så en dag
kände han att han hade fått nog.
livet måste vara något mer än att

stå under en katt hela dagarna. nu var det dags! dex skulle verkligen bli en superhjälte på riktigt.

dex läste allt som fanns att läsa om superhjältar. han läste serier. han sökte på nätet. han gick till bibblan och lånade böcker.

dex läste som en galning. han visste att allt hängde på honom.

::: #155 :::::::::::::::::::::::

dex började träna. han måste få bättre kondition och bygga muskler. varje morgon stack dex ut och joggade. han sprang minst fem varv

runt (kvarteret). sen hoppade han upp och ner på trottoarkanten. ja, en trottoarkant kan vara ganska hög för en så liten hund.

dex hittade en sopstation. där klättrade han upp och ner på en hög med sopsäckar. upp och ner, upp och ner.

dex kämpade -- i regn och blåst, natt och dag.

::: #156 ::::::::::::::::::::::::::::

dex fyllde ett par sockor med sand. de blev perfekta tyngder som han lyfte och drog runt på. de andra

#156

#208

djurens bara skrattade. katten dolly
retades och ställde sig mitt i
gatan, i vägen för dex.

men dex lät sig inte stoppas. han
(ålade) sig snabbt fram, under
dolly. dex hade liksom inte tid att
bry sig om katter som retades.

::: #157 ::::::::::::::::::::::::::::::

dex var helt slut. han hade tränat
så hårt att han nästan glömt varför
han tränade. men så en dag när han
gick förbi spegeln såg han dem,
musklerna! han hade verkligen fått
muskler.

#157

#209

nu gick inte dex uppför trappor
längre, han sprang som vinden. han
hoppade enkelt upp på höga
trottoarkanter och flög över högen
med sopsäckar. dex små korta ben
hade blivit starka.

dex -- redo att möta bovar och
banditer. redo att hjälpa djur i
nöd.

::: #158 ::::::::::::::::::::::

dex -- modig som ett lejon, men
med ett hjärta som en hjälte!

det var bara en sak som fattades.
till slut kom det. ett paket med dex

#158

#210

superhjälte-dräkt! den var röd, med en (blank) grön mantel. dex älskade sin dräkt. nu var han redo!

::: #159 ::::::::::::::::::::::::::::

dex fick syn på en valp som försökte komma över gatan. men bilarna bara susade förbi. dags för en hjälteinsats!

-- behöver du hjälp? frågade dex. så gjorde han stopptecken mot bilarna.

-- stopp!

sen gick valpen och dex över gatan.

#159

#211

-- wow! sa valpen. vilken
superhund!

superhund -- dex gillade känslan.

::: #160 ::::::::::::::::::::::::::::

de andra hundarna i kvarteret
fortsatte att skratta åt dex. katten
dolly fortsatte att retas.

-- ska du på maskerad dex? det är
inte halloween än!

men dex hade liksom inte tid att
bry sig. han hade viktigare saker
att göra ...

#160

#212

::: #161 ::::::::::::::::::::::::::::::

dex räddade en mus från att
drunkna i avloppet.

han tog fast en väskryckare.

han fixade en (vattenspridare)
till grannen.

han räddade en råtta från en
livsfarlig sladd.

han spårade upp en försvunnen
plånbok.

han släckte en brand i en
papperskorg.

han ledde vårstädningen på gården.

#161

#213

så fort någon behövde hjälp,
frågade de dex. han hade aldrig
varit lyckligare i hela sitt liv.

::: #162 :::::::::::::::::::::::

sent en kväll bankade det på
dörren. dex öppnade och där stod
kvarterets alla djur. de skällde och
gapade och förde ett himla liv.

-- det är katten dolly! skrek de.
hon har fastnat högt uppe i ett
träd.

det är kaos och panik. situationen
är desperat!

::: #163 ::::::::::::::::::::::::::::::

hm, tänkte dex. det var inte likt dolly att hamna i knipa. snabbt som blixten var dex ombytt och redo. han blev superhjälten dex.

med ljusets hastighet var dex på plats. han såg dolly dingla i en klo från en tunn gren, högt, högt upp i ett stort träd. hon hade jagat en ekorre och halkat.

-- jag ramlar snart ner! skrek dolly. hjälp!

::: #164 ::::::::::::::::::::::::::::::

dex såg sig desperat omkring. han behövde något att klättra på. lådor eller en stege. men han såg inget som skulle fungera. jo, kanske den där ... under trädet där dolly hängde, stod en gungbräda.

-- kom igen! ropade dex till alla som stod runt omkring.

dex hoppade upp och ställde sig på ena änden.

-- upp på andra änden allihop!
skrek han.

#164

#216

alla djuren hoppade upp på brädan
och då flög dex genom luften.

::: #165 ::::::::::::::::::::::::::::

dex fick tag i grenen bredvid
dolly. snabbt tog han av sig sin
mantel och band fast den som en
fallskärm åt den hysteriska katten.

-- hoppa dolly! skrek dex. hoppa!

::: #166 ::::::::::::::::::::::::::::

med ett avgrundsvrål släppte dolly
grenen. manteln fångades upp av
vinden och katten (svävade) mot
marken. dex gled ner från trädet
under djurens jubel.

#166

#217

-- dex superhjälten! dex
superhunden! ropade alla.

dex tänkte att nu kunde det inte
bli bättre. men det kunde det ...

nästa dag kom dolly lufsande. hon
hade på sig en röd dräkt och en blå
mantel.

-- jo du, dex ... sa hon.

hon lät både kaxig och snäll, på
samma gång.

-- jo alltså, jag tänkte att du
kanske vill ha eller behöver ... en
(partner).

dex tittade på den stora katten,
uppifrån och ner, nerifrån och upp.
det skulle krävas mycket jobb att
förvandla dolly till en superhjärte.
men han ville inget hellre.

-- självklart! självklart vill jag
ha en partner dolly!

::: #167 ::::::::::::::::::::::::::::::

med dubbla krafter ger sig de två
superhjältarna ut i natten för att
ge behövande en hjälpende tass.

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym sex av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym sex

::

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #13 (#168).....#220

ord att förstå (#168).....#220

fixa steg för steg --

instruerande text (#169).....#222

kapitel #14 (#178).....#233

ord att förstå (#178).....#233

alla mina sinnen --

beskrivande text (#179).....#235

::: #168 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #13

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. krasse -- jag vattnar vår

odling av krasse.

#2. knasiga -- vilka knasiga

clowner.

#3. strö -- dags att strö socker på

kakorna.

#168

#220

- #4. frisera -- måns brukar frisera
sitt hår.
- #5. ruskiga -- moa och martin ser
på ruskiga filmer.
- #6. dekorera -- jag ska dekorera
kakorna med glasyr.
- #7. gapet -- akta dig för det här
gapet!

::: #169 ::::::::::::::::::::::::::::::

fixa steg för steg

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

foto av olika pyssel. fotot visar
bl.a. en lampa med små figurer
fastlimmade. på en burks lock
sitter en gorillafigur fastlimmad.
en burk har klätts in med
kartbilder och i locket finns en
skåra för att stoppa ner pengar i.

=====

#169

#222

fundera på

på vilket sätt är numreringen viktig
i en instruktion?

draken säger -- nu ska du få läsa

instruktioner om hur man gör

huvudkrukor och bokmärken.

instruktionerna visar dig steg för

steg hur det går till.

jämför

é instruktion ---

é berättelse ---

::: #170 ::::::::::::::::::::::::::::::

huvudkrukor

roliga gubbar med ätbart hår gör
du genom att måla ansikten på krukor
och så (krasse) eller solrosfrön i
dem. sår du istället gräs kan du
klippa (knasiga) frisyrer på
gubbarna!

ta fram

é kruka

é hobbyfärger

é penslar

é blyertspenna

é jord

#170

#224

é frön, till exempel krasse-,

solros- eller gräsfrön

é fat att sätta under krukan

::: #171 ::::::::::::::::::::::::::::::

stoppa ned fingret i jorden och
dra upp det igen. om ingen jord
följer med fingret upp behöver
jorden vattnas. är fingret jordigt
kan du vänta någon dag innan du
vattnar.

=== bildbeskrivning =====

foto på tre målade krukor -- blå,
rosa och grön. den blå krukans har
målade ögon. i en krukans växer det
grönt gräs och i en annan krukans
växer krasse.

=====

#171

#226

:::: #172 ::::::::::::::::::::::::::::::

gör så här

#1. måla krukans i en färg du tycker om. låt färgen torka i #30 minuter.

#2. använd blyertspenna för att rita ett ansikte på krukans.

#3. fyll sedan i blyertsstrecken med en pensel och färg. låt färgen torka.

:::: #173 ::::::::::::::::::::::::::::::

#4. fyll krukans med jord och (strö) sedan ut frön ovanpå jorden.

#173

#227

#5. sätt ett fat under krukan och
ställ den i ett ljust fönster.
vattna så att fröna blir fuktiga.
titta till krukan varje dag.
jorden får inte torka ut.

#6. efter några dagar syns små
gröna blad eller strån, och så
småningom blir det som ett grönt
hår. om du har planterat krasse
eller solrosfrön kan du nu
(frisera) håret och lägga det på
mackan!

::: #174 ::::::::::::::::::::::::::::::

bokmärke

ett bokmärke är till för att hålla
reda på vilken sida du sist läste.

här har vi gjort några riktigt

(ruskiga) monsterbokmärken!

vilka figurer skulle du vilja
göra?

ta fram

é papper i olika färger

é sax

é papperslim

é färgpennor

#174

#229

::: #175 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

foto av en boks textsida. i
boksidans övre hörn sitter ett
vikt pappersbokmärke som ser ut
som ett monster.

=====

::: #176 ::::::::::::::::::::::::::::::

gör så här

#1. klipp till ett fyrkantigt
papper som är #12 x #12
centimeter. vik det till en
triangel.

#176

#230

#2. vik det vänstra hörnet upp mot
triangelns topp. vik det högra
hörnet upp mot triangelns topp.

#3. vik ut pappret till en triangel
igen. vik den ena flärpen av
triangelns topp ned mot botten av
triangeln.

::: #177 ::::::::::::::::::::::::::::::

#4. vik det vänstra hörnet mot
mitten av triangelns topp. vik
sedan ned det i fickan som bildats.

#5. vik det högra hörnet mot
triangelns topp. vik sedan ned det
i fickan som bildats.

#6. nu är själva bokmärket klart
och det är dags att (dekorera)!
här är ett exempel på hur man kan
göra

en fyrkantig pappersbit i rosa
eller rött kan limmas fast inuti
(gapet) på monstret. klipp till en
tandrad med huggtänder i vitt papper
och en röd slingrande tunga som kan
fästas på monstret. ögonen kan man
antingen rita dit eller klippa ut
och limma fast.

::: #178 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #14

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. bedöma -- här är det svårt att

bedöma vem som vann.

#2. flörta -- laura och kim brukar

flörta.

#3. varningsklocka -- en spricka i

isen är en varningsklocka.

#178

#233

#4. stanken -- stanken från skorna
är hemsk.

#5. gommen -- inne i kattens gap
ser man gommen.

#6. fiffigt -- vad fiffigt att göra
krukor av burkar.

#7. obehagligt -- sara tycker det
är obehagligt med sprutor.

::: #179 ::::::::::::::::::::::::::::::

alla mina sinnen

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild av fyra personer.

en tjej sträcker fram näsan och

luktar. en kille biter och smakar.

en tjej sätter handen vid örat och

lyssnar. en kille pekar och

tittar.

=====

fundera på

på vilka sätt är våra sinnen viktiga

för oss?

#179

#235

draken säger -- nu ska du få läsa
fakta om dina sinnen. faktatexten
beskriver hur dina sinnen hjälper
dig.

tre fakta

#1. ---

#2. ---

#3. ---

::: #180 ::::::::::::::::::::::::::::::

hej!

visste du att du använder dina
sinnen för att lära känna dig själv
och världen bättre? utan dina sinnen
skulle du inte riktigt veta hur och
vad du skulle göra.

du kanske skulle gå runt med
tjocktröja, mössa och vantar mitt
i sommaren eller dricka sur mjölk
och äta gamla mackor till frukost.
du skulle varken höra dina
föräldrar ropa "maten är klar!"
eller kunna titta ut över havet.

#180

#237

du skulle inte ens känna doften av
sommarens första blommor.

kom så ska jag visa dig!

::: #181 ::::::::::::::::::::::::::::::

det här är dina sinnen

synen

i ögat finns hornhinna, pupill,
regnbågshinna (iris), lins,
näthinna och synnerv.

hörseln

i örat finns hörselgång,
trumhinna, hammare, städ,
örontrumpet och snäcka.

#181

#238

luktsinnet

i näsan finns näshåla, luktnervens grenar och luktbulb.

smaken

på tungan finns papiller med smaklökar.

känsln

i huden finns värme, smärta, kyla och beröring.

::: #182 ::::::::::::::::::::::::::::::

synen

vi behöver våra ögon för att kunna se färger, (bedöma) avstånd och uppfatta om det är ljust eller mörkt.

tack vare sex små muskler runt ögat, kan du göra allt det här -- titta, blinka, zooma in och (flörta).

#182

#240

ögat är din kamera

titta dig själv i spegeln! allt du ser är bilder som ögat skickar till hjärnan. först fotograferar ögonen och sen skickas bilderna till din hjärna. bilden är egentligen uppochnervänd, men hjärnan ser till att vända den rätt.

::: #183 ::::::::::::::::::::::::::::::

hörseln

det är öronen som gör att du kan lyssna på din favoritmusik och dina föräldrars snarkningar. örat är en kroppsdel som du kan se klart och

#183

#241

tydligt. men hörseln är osynlig,
precis som alla andra sinnen. örat
fångar upp ljud och leder det vidare
som signaler till hjärnan.

öron kan ha olika storlek och
form.

visste du att balanssinnet sitter i
örat?

balanssinnet finns innanför örat
och det gör att du kan snurra runt,
runt utan att ramla omkull. det
håller nämligen reda på vad som är
upp och vad som är ner.

::: #184 ::::::::::::::::::::::::::::::

luktsinnet

luktsinnet är ungefär lika litet som ett frimärke och det är placerat högst upp i näsan.

det är luktsinnet som gör att det vattnas i munnen när vi känner doften av nybakat bröd, stekta pannkakor eller kanelbullar. men! luktsinnet fungerar också som en (varningsklocka) och hjälper oss att känna lukten av brandrök och sur mjölk.

#184

#243

har du tänkt på hur snabbt en lukt kan försvinna?

om din näsa fångar upp lukten av blöt hund så kan dom första sekunderna vara förfärliga. men efter en stund tröttnar luktsinnet. det gör att du inte längre känner (stanken).

::: #185 ::::::::::::::::::::::::::::::

smaken

din tunga är full av prickar!

prickarna kallas för papiller.

i varje papill finns det massvis med olika smaklökar.

smaklökarna talar om för dig om något är salt, surt, sött, beskt eller umami. smaklökarna kan du hitta på tungan, i (gommen) och i kinderna!

vet du hur buljong smakar? man brukar säga att umami är en buljongsmak.

#185

#245

när du är liten sitter smaklökarna tätt ihop. det gör att vissa saker smakar väldigt starkt. därför kan det ta tid att tycka om olika smaker. om broccoli smakar illa första gången som du äter det, kanske det smakar supergott den tionde gången!

::: #186 ::::::::::::::::::::::::::::::

känsln

känsln är ett väldigt (fiffigt) sinne. det hjälper dig att vara försiktig, så att du inte bränner dig på spisen. det talar också om

#186

#246

för dig vilka kläder du behöver ha på dig.

känsln fungerar som din alldeles egna termometer!

fryser du?

ja, då är det dags att slänga på sig tjocktröjan!

svettas du?

ja, då är det läge att kasta av sig kläderna!

har du någonsin försökt att kittla dig själv?

testa! du kommer att märka att det inte funkar. det är för att hjärnan

#186

#247

är beredd på vad du ska göra och då
känns det inte lika mycket!

::: #187 ::::::::::::::::::::::

sjätte sinnet

va? har magen känslor?

kanske inte magen precis, men
ibland kan du få känslor som talar
om något viktigt för dig. vad säger
dom då? magkänslan berättar om du är
på rätt spår.

blunda. ta ett djupt andetag.
lägg handen på magen och känn efter.
vad säger din magkänsla?

men! den kan också känna om något känns fel eller (obehagligt).

magkänslan är en liten röst som bor inom dig. den ställer massvis med frågor.

vill jag göra det här?

vad tycker jag?

vill jag vara här?

den lilla rösten fungerar också som en varningsklocka. du får en klump i magen när det inte känns riktigt bra.

annika mårtensson

malin wedsberg

läsresan

läsebok åk #2

överförd från första upplagan

utgiven av majemaförlaget ab,

stockholm #2020 med isbn

#978-#91-#8835-#977-#3

specialpedagogiska skolmyndigheten

#2023

volym sju av sju

till punktskriftsläsaren

.....

alla texter går att lyssna på.

de finns på läsresan.se

boken har många bildbeskrivningar.

i texterna finns ord inom

parentes. det är de ord som du

tränar lite extra på i ord att

förstå.

i boken finns det en tecknad

grön drake. när den säger något

står det i din bok draken säger.

tveka aldrig att fråga din mentor om du behöver ha något extra förklarat.

skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

innehåll volym sju

.....

siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

till punktskriftsläsaren i

kapitel #15 (#188).....#250

ord att förstå (#188).....#250

spökpirlaten -- berättande

text (#189).....#252

återberätta -- kungens nya

kläder (#202).....#271

återberätta -- spökpirlaten

(#203).....#272

ord att förstå -- ordlista

(#204) . . . . . #273

::: #188 ::::::::::::::::::::::::::::::

kapitel #15

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é läs orden och meningarna

tillsammans.

é hitta på nya meningar till varje

ord.

#1. trygg -- min nalle gör mig

trygg.

#2. kikare -- vad mycket kul jag

ser i min kikare!

#3. plundrade -- tjuven plundrade

huset på alla saker.

#188

#250

#4. värdshus -- vi ska bo på ett
värdshus vid sjön.

#5. sörplade -- mohamed sörplade
när han åt soppa.

#6. vindskupan -- gösta bygger den
nya vindskupan.

#7. gyllene -- det låg ett gyllene
sken över åkern.

::: #189 ::::::::::::::::::::::::::::::

spökipiraten

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== bildbeskrivning =====

tecknad bild på ett piratskepp med en flagga i toppen på en mast. det är höga vågor. isa står vid rodret och santino håller sig i skeppets kant.

=====

fundera på

vilken betydelse har bilderna i den här berättelsen?

#189

#252

draken säger -- nu ska du få läsa
berättelsen om kapten enöga.
berättelsen är en
fantasiberättelse.

miljö

é ser ut ... ---

é känns ... ---

::: #190 ::::::::::::::::::::::::::::::

storm!

-- håll i dig pojk!

kapten isa kämpade med rodret. men santino var inte rädd. kapten isa visste vad hon gjorde och skeppspojken santino kände sig (trygg). i alla fall tills det började åska.

-- skrutt också, sa kapten isa. sedan började det blixtra.

-- attans makaroner, morrade kapten isa.

sedan började det spöregna.

#190

#254

-- fy fasters! hojtade kapten isa.

sedan började det hagla.

-- nedrans rabarber! tjöt kapten

isa. vi måste lägga till i närmaste

hamn och vänta på att det här

busvädret går över! har vi land i

sikte santino?

santino spejade ut över det

stormiga havet med sin (kikare).

långt borta såg han ett litet

blinkande ljus. en fyr!

-- där! ropade santino och pekade.

styr dit, kapten.

::: #191 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- oj då, sa kapten isa och blev blek. ja, ja, vi har väl inget annat val.

-- vad menar du? frågade santino.

-- det där är fyren på svartskär, sa isa. en otäck pirat som hette edvard enöga härjade där när jag var liten. han var hemsk! (plundrade) båtar och plågade folk. min egen pappa råkade ut för den där uslingen enöga.

isa såg ledsen ut.

#191

#256

-- edvard enöga stal pappas besparingar. ett helt skrin fullt med guldmynt. min pappa dog som en fattig man.

::: #192 ::::::::::::::::::::::::::::

-- vad hände med edvard enöga?
frågade santino och rös.

-- ingen vet, men man tror att han drunknade, svarade isa. havet slog sönder hans piratskepp mot klipporna. en hemsk storm härjade den kvällen, ungefär som nu.

#192

#257

det blev en kamp att styra in båten bettina till land, men kapten isa var duktig. snart kunde de lägga till i hamnen på svartskär. regnet piskade ner. stormen blev bara värre.

-- vi måste hitta någonstans att ta skydd! ropade isa.

då såg santino ett ljus en bit bort. först trodde han att det var fyren, men den låg uppe på berget. var det ett hus? han ryckte isa i armen och de sprang mot ljuset.

det var ett litet (vårdshus)!

-- konstigt, muttrade kapten isa.
inte visste jag att det fanns ett
vårdshus här på svartskär.

::: #194 ::::::::::::::::::::::::::::::

en mystisk gestalt

det var skönt att komma in. i den
öppna spisen brann en brasa. bakom
disken stod en gubbe. han hade en
lapp för ena ögat. santino tyckte
att gubben såg lite läskig ut. isa
verkade tycka likadant. hon darrade
på rösten när hon beställde soppa
och bröd från gubben.

#194

#259

::: #195 ::::::::::::::::::::::::::::

-- vi måste tyvärr stanna här över natten, sa isa till santino och (sörplade) i sig sin soppa. det är för farligt att vara ute på havet. den här stormen är den värsta som rasat sedan ... ja, du vet nog vad jag menar. men vi måste vara försiktiga. svartskär är ett mystiskt ställe. det sägs att folk kan se allt möjligt konstigt på nätterna här.

santino kände hur gubben tittade på dem. han fick rysningar.

#195

#260

vem var den enögda gubben
egentligen? han kändes inte som en
vanlig värdshusvärd.

det fanns ett litet vindsrum
ovanpå värdshuset med två sängar.
kapten isa började snarka så fort
hon la huvudet på kudden, men
santino kunde inte sova.

mitt i natten hörde han ett
konstigt ljud. det var som ett svagt
rop och det kom utifrån. santino
tassade upp ur sängen och fram till
(vindskupan). hukad mot fönstret
spejade han med sin kikare.

regnet hade slutat men det blåste
fortfarande hårt. det var då han såg
det!

::: #196 :::::::::::::::::::::::

en mörk gestalt stod i hamnen och
tittade upp mot santino. den var
klädd i en lång slängkappa och en
trekantig hatt. santino kunde inte
se ansiktet, bara ett ensamt öga som
lyste spöklikt rött. långsamt lyfte
gestalten ett benigt finger och
pekade mot havet. sedan försvann den
bort.

::: #197 ::::::::::::::::::::::::::::::

santino vågade nästan inte andas och hjärtat slog snabbt. vart hade den mystiska gestalten tagit vägen? då såg han den. precis nedanför fönstret. hur hade det gått till? det otäcka röda ögat stirrade på santino. ännu en gång pekade gestalten med sin skeletthand. det är som om den försöker visa mig något, tänkte santino.

plötsligt blänkte det till i de mörka vägorna, nästan som av ... guld! i samma stund försvann

#197

#263

gestalten. men skenet i vattnet blev starkare. jag måste ut, tänkte santino. jag måste få veta vad det är. vad vill den mystiska gestalten?

knäna skakade på santino när han smög ner för trappan. värdshuset var kusligt tomt. den enögde värdshusvärden syntes inte till. santino fortsatte ut i natten. han var livrädd, men han var också nyfiken. vad var det som blänkte på havsbotten?

::: #198 ::::::::::::::::::::::

när santino nästan var framme vid
vattnet hörde han en hes röst precis
bakom sig.

-- taaa skrinet ... taaa skrinet!

santino blev iskall av skräck, men
han vågade inte annat än lyda. han
gick ut i vattnet, mot det magiska
skenet. det hade varit ännu otäckare
att inte att göra som rösten sa.

santino kände med händerna och fick
tag i något hårt. han lyfte upp det
ur vattnet. det var ett skrin. ett
tungt, (gyllene) skrin.

#198

#265

santino skyndade sig tillbaka till
vårdshuset med klafsande steg. av
den mystiska gestalten syntes inte
ett spår.

::: #199 ::::::::::::::::::::::

var det en dröm?

-- rackarns maracas! vad är det
här för ett konstigt ställe?

isa tittade sig yrvaket omkring.
det var morgon och stormen hade
dragit förbi. sängarna de sovit i
var borta. istället hade de vaknat
på några gamla säckar på ett dammigt
brädgolv.

#199

#266

-- hallå! vad har hänt här?

isa sprang ner för vindstrappan,
men där nere fanns ingenting. inga
bord eller stolar och ingen enögd
gubbe. det var fullt med spindelväv
överallt.

-- helt övergivet, sa santino
förvånat.

::: #200 ::::::::::::::::::::::::::::::

isa kliade sig på hakan.

-- skumt, sa hon. svartskär är ett
lurigt ställe, men det här slår alla
rekord.

#200

#267

-- det hände något mystiskt i natt också, sa santino och huttrade till. om jag inte hade det här kvar så skulle jag nästan kunna tro att allt bara var en mardröm.

santino tog fram skrinet. isas ögon blev stora. hon öppnade locket.

-- oj!

skrinet var fullt av skinande guldmynt.

santino hade aldrig sett isa så glad förut. och han hade aldrig sett så mycket pengar.

-- min pappas gamla skrin! sa isa.

#200

#268

med hans namn på och allt. hur

hittade du det här?

-- jag tror faktiskt att edvard
enöga själv hjälpte till, sa
santino. eller i alla fall ... hans
ande. eller var det gubben från
värdshuset?

santino visste inte vad han skulle
tro. han fick inte ihop det.

-- kanhända var det enöga ändå, sa
isa. han kanske gjorde så mycket
dumt när han var pirat, att han inte
får någon ro i sin grav. och nu
ville han sona sitt brott mot pappa

på något sätt. ja, lömska laxar!
mycket har jag hört i mina dagar,
men det här tar priset.

::: #201 ::::::::::::::::::::::::::::::

när santino och kapten isa lämnade
svartskär var havet lugnt och solen
sken. isa styrde bettina ut ur
hamnen.

-- vilken härlig dag! sa hon och
log mot santino.

santino log tillbaka.

men ingen av dem vände sig om och
tittade tillbaka mot svartskär.

#201

#270

::: #202 ::::::::::::::::::::::::::::::

återberätta

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

här är fem tecknade bilder från
berättelsen kungens nya kläder.

#1. två gubbar bugar hos kungen.

#2. kungen och hans ministrar

tittar på när gubbarna väver.

#3. gubbarna har ingen tråd i nålen

och klipper i luften med saxen.

#4. kungen ser sig i spegeln utan

kläder.

#5. kungen går i parad.

#202

#271

::: #203 ::::::::::::::::::::::::::::::

återberätta

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

här är sex tecknade bilder från
berättelsen spökipraten.

#1. isa kämpar vid rodret.

#2. santino spejar och ser ett
blinkande ljus.

#3. santino ser en mörk gestalt med
slängkappa och trekantig hatt.

#4. santino lyfter ett tungt
gyllene skrin.

#5. isa och santino vaknar på gamla
säckar.

#6. isa styr bettina ut ur hamnen.

#203

#272

::: #204 ::::::::::::::::::::::::::::::

ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::

a

ansvarsfulla

använda

atmosfär

b

baklänges

bedöma

beviset

blank

bleka

bomull

#204

#273

bukta

båge

d

dekorerera

dinglar

e

enorm

envist

f

faser

fastklämd

fiffigt

flörta

frisera

#204

#274

frostig

fuktiga

förstenad

förändrat

g

gapet

glider

gommen

gyllene

gälar

h

hallen

hamstrar

himlakroppar

#204

#275

hälften

i

intresserade

k

kartong

kikar

kikare

kliv

kläcks

knasiga

kokhet

konfetti

krasse

kvarteret

#204

#276

l

lava

ljuga

log

lunkande

lur

låtsas

löjligt

m

manteln

matt

misstag

modig

#204

#277

n

njuta

noga

nyfiken

näring

nöjd

o

obehagligt

oljud

ordentlig

orättvist

p

paraden

partner

#204

#278

plundrade

prasslar

r

rapar

ruskiga

s

servetter

sevärdhet

skala

skörd

slingrat

sluttningar

smetade

snöstorm

#204

#279

spröt

stanken

strö

stubbar

stönade

succé

svävade

sörplade

t

tacksam

terrarium

tillverka

tjata

trygg

#204

#280

tveksam

u

utrotningshotade

utställning

utträkad

v

varningsklocka

vattenspridare

vev

vilda

vindskupan

vitlök

värdshus

väva

#204

#281

å

ålade

ä

ärliga

draken säger -- nu har du #105 ord!

#204

#282